

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 27 ΙΟΥΛΙΟΥ 1935

ΑΡΙΘ. 29-30

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

τοῦ δια τούς Ἀρχιερεῖς Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, κατὰ τοῦ τέως Μητροπολίτου Ζακύνθου Χρυσόστομου Δημητρίου.

Ἰ. 1935. Σ. Π. 1750

Τὸ κατὰ τὸν Νόμον 5383 Δευτεροβάθμιον διὰ τούς Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον, συγκείμενον ἐκ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου Χρυσόστομου, ὡς Προέδρου, καὶ τῶν μελῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Δουίνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς Βασιλείου, Μαρωνείας Ἀνθίμου, Ἀργολίδος Ἱεροθέου, Παραμυθίας - Φιλιατῶν - Γηρομερίου Γεωργίου, Πολυανῆς Κυρίλλου, Κορινθίας Λαμπακηνοῦ, Λαοίσης Δωροθέου, Χαλκίδος Γρηγορίου, Κασσινίας Παντελεήμονος, Σύρου-Τήνου Ἄνδρου καὶ Κέας Φιλαρέτου, Φωκίδος Ἰωακείμ, Φλωρίνης Βασιλείου καὶ Σιδηροκάστρου Βασιλείου, (ἀπόντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης Πολυκάπου, κληθέντος καὶ μὴ προσελθόντος), παρισταμένων δὲ τοῦ πρ. Ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας Δημητρίου Πετρακίκου καὶ τοῦ Ἀρχιμ. Νικηφόρου Παπασιδέρη, ὡς Ἰσαμματέως, ὁρισθέντος δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 25 (ἐδ. 2) τοῦ περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων Νόμου 5383,

Ἐδρεθὲν ἐν ἀπαρτίᾳ συμφῶν τῷ ἀρθρῷ 3 τοῦ σχετικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου τῆς 12 Ἰουνίου ἐν. ἔτ. (Ἐφημ. Κυβερν. Τευχ. Α' φύλλ. 25),

Συνελθόν ἐἰς συνεδρίαν ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ καὶ τῇ συνήθει τῶν συνεδρίων τῆς Ἱ. Συνόδου αἰθοῦσα σήμερον τῇ 16ῃ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ χιλοστοῦ ἐνεακαιοστοῦ τριακοστοῦ πέμπτου (1935) ἔτους, ἡμέρᾳ Τρίτῃ καὶ ὥρᾳ 9 π. μ., ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ κατ' ἔφεσιν τὸν τέως Μητροπολίτην Ζακύνθου Χρυσόστομον Δημητρίου, κατηγορούμενον ἐπιφατρία, τυρεία, παρασυναγωγῆ, ἀποσχίσει καὶ καταφρονήσει τῆς κανονικῆς καὶ νομίμου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ παροτρύνσει τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ λαοῦ ὅπως ἀποκηρύξωσι τὴν κανονικὴν καὶ νόμιμον Ἐκκλησίαν τοῦ Κράτους κλπ., καταδικασθέντι διὰ πάντα ταῦτα ἐπὶ τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ τούς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 καὶ ἡμερομ. 14 Ἰουνίου ἐν. ἔτ. ἀποφάσεως αὐτοῦ εἰς καθάρσειν ἀπὸ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος, ὑπαγωγῆν εἰς τὴν τῶν μοναχῶν τάξιν καὶ πενταετῆ σωματικὸν περιορισμὸν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ρόμβου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀκαρνανίας κλπ., ἐφεσβιάλλοντα ἤδη τὴν ἀπόφασιν ταύτην, διὰ τῆς ἀπὸ 18 τρέχον-

τος μηνὸς ἐφέσεως αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ τούς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου καὶ αἰτούμενον τὴν ἐξαφάνισιν αὐτῆς.

Λαβὼν ὑπ' ἄρῃν τὸ ἀρθρον 141 τοῦ Νόμου 5383 καὶ ἐπισταμένως μελετήσαν 1) τὴν ἀπὸ 26 Μαΐου ἔκθεσιν τοῦ Παναγιώτου Μανωλέση, Διευθυντοῦ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου Ἀγ. Ἀναργύρων (Ἀττικῆς), δι' ἧς οὗτος ἀναφέρει εἰς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ὅτι οἱ Μητροπολίται Δημητριάδος Γερμανός, πρῶτον Φλωρίνης Χρυσόστομος καὶ Ζακύνθου Χρυσόστομος, προσελθόντες εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῶν Παλαισημερολογιτῶν ἐν Κολωνῷ, συγκεντρωμένων ἐκεῖ τῇ 26ῃ Μαΐου (Κυριακῇ τῆς Σαμαρείτιδος), ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν, ἀπεκήρυξαν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τοὺς λοιποὺς Ἱεράρχας, ἐξεφώνησαν λόγους, διένειμαν φυλλάδια καὶ ἐν γένει ἀνέλαβον τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν τῶν Παλαισημερολογιτῶν, 2) τὴν ἀπὸ 27 Μαΐου ἐν. ἔτ. διαμαρτυρίαν καὶ δήλωσιν αὐτῶν κοινοποιηθεῖσαν τῇ Ἱ. Συνόδῳ διὰ δικαστικοῦ Κλητήρος δι' ἧς οὗτοι κόπτουσι τοῦ λοιποῦ πᾶσαν σχέσιν καὶ Ἐκκλ. ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἐμμενούσης εἰς τὴν Ἡμερολογιακὴν καινοτομίαν, ὅτι ἀποκηρύσσουσιν αὐτὴν καὶ ἀναλαμβάνουσιν αὐτοὶ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν καὶ Ἐκκλησιαστικὴν ποιμαντορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τοῦ ἐμμένουτος εἰς τὸ Ἰουλιανὸν Ἡμερολόγιον, 3) τὴν ἀπὸ 26 Μαΐου ἐν. ἔτ. διαμαρτυρίαν αὐτῶν πρὸς τὰς Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας, δι' ἧς, ἐκτιθέμενοι διὰ μαρῶν τὰ τῆς Ἡμερολογιακῆς κινήσεως ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ, μέμφονται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου, ὡς ἀντικειμένην δῆθεν τοῖς Συνοδικοῖς καὶ Ἀποστολικοῖς Κανόσι, καὶ δηλοῦσιν ὅτι τάσσονται ἀπροκαλύπτως ἐπικεφαλῆς τοῦ ἀγῶνος τῶν Παλαισημερολογιτῶν, ἀποκόπτονται δὲ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς σχισματικῆς, 4) προκήρυξιν αὐτῶν ἐντυπον πρὸς τὸν Ἐφημεριακὸν Κλήρον καὶ τοὺς μοναχοὺς δι' ἧς προτρέπουσιν αὐτοὺς ὅπως ἀποκηρύξωσι τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς καινοτόμους κατ' ἡ ἐμμένοντας εἰς τὸ διορθωμένον Ἡμερολόγιον, 5) διάγγελα αὐτῶν πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὅπως ἀποκηρύξῃ τὸ διορθωμένον Ἡμερολόγιον ὡς ἀντιορθόδοξον, 6) τὴν ὑπ' ἀριθ. 515)26—5—35 ἐγκύκλιον τοῦ τέως Μητροπολίτου Ζακύνθου πρὸς τὸν Κλήρον, Ἐπιτρόπους καὶ λαὸν τῆς Ἐπαρχίας Ζακύνθου, δι-

ης καλεῖ αὐτοὺς νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι, 7) τὰς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γόρτυνος ληφθείσας ἐν προκειμένῳ μαρτυρικὰ καταθέσεις καὶ τὴν σχετικὴν ἐκθεσὶν αὐτοῦ, κρίνοντος τοὺς ὡς ἄνω τρεῖς Μητροπολίτας ἐνόχους, 8) τὰ Πρακτικὰ τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου τῆς 15 Ἰουνίου ἐν. ἔτ. ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2)14—6—35 ἀπόφασιν αὐτοῦ, δι' ὧν οὗτοι καταδικάζονται εἰς καθαιρέσιν, εἰς τὴν ὑποταγὴν εἰς τὴν τῶν μοναχῶν τάξιν καὶ εἰς πενταετὴ ἐν Μοναῖς σωματικὸν περιορισμὸν, 9) διάφορα ἡμερησία φύλλα, ἐν οἷς ἀναγράφονται καὶ ἐπικρίνονται τὰ περὶ τῶν σχηματικῶν τούτων Μητροπολιτῶν καὶ πάντα τὰ λοιπὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα τὰ ὑπάρχοντα ἐν τῷ φακέλλῳ τῆς ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσεως, 10) τὴν ἀπὸ 18 Ἰουνίου ἐν. ἔτ. ἔφασιν τοῦ τέως Μητροπολίτου Ζακύνθου Χρυσοστόμου Δημητρίου, ἐφεσιβάλλοντος ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τὴν ὑπ' ἀριθ. 2)14—6—35 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου τοιούτου καὶ 11) τὸ ὑπ' ἀριθ. 1750 καὶ ἡμερομ. 19 Ἰουνίου ἐν. ἔτ. ἔγγραφον τοῦ Σεβ. Προέδρου τοῦ διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, διαβιβάζοντος τῷ Μακ. Προέδρῳ τοῦ διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τὴν ἔφασιν ταύτην μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ σχετικοῦ φακέλλου τῆς ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσεως (ἄρθρ. 148, 147, 137 καὶ 138 τοῦ Νόμ. 5383) τοῦ κατηγορουμένου νομίμως κληθέντος καὶ προσελθόντος κατὰ τὴν σήμερον δικάσιμον ἄνευ συνηγόρου (ἄρθρ. 123 ἐδ. 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου).

Διασκεψάμενον κατὰ τε τοὺς θεῖους καὶ Ἱ. Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους,

Ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφασιν νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ὑπεβλήθη καὶ κατ' ἀκολουθίαν δεκτὴ ἐστὶ τύποις καὶ ἐξεταστέα τυγχάνει,

Ἐπειδὴ ἐκ τε τοῦ φακέλλου τῆς δικογραφίας καὶ αὐτῆς τῆς ἀπολογίας τοῦ κατηγορουμένου ἐξάγεται καὶ βεβαιοῦται καὶ τὸ Δικαστήριον πείθεται ὅτι ὄντως ὁ κατηγορούμενος ὑπέπεσεν εἰς τὰ δι' αὐτὸν κατηγορεῖται παραπτώματα φαιρίας, τυφείας, παρασυναγωγῆς, ἀποσχίσεως καὶ καταφρονήσεως τῆς κανονικῆς καὶ νομίμου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ παροτρύνσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ὅπως ἀποκηρῶσιν τὴν κανονικὴν καὶ νομίμον Ἐκκλησίαν τοῦ Κράτους κλπ.,

Ἐπειδὴ τὰ παραπτώματα ταῦτα προβλέπονται καὶ τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ Ἱ. Κανόνων (1) τῶν ΑΘ', ΙΕ', ΛΑ', καὶ ΝΕ', τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, 2) τοῦ ΛΔ' τῆς ΣΤ', Οἰκουμ. Συνόδου, 3) τοῦ ΣΤ' τῆς ἐν Γάγγρα, 4) τοῦ Ε' τῆς ἐν Ἀντιοχείας, 5) τοῦ Ι' καὶ ΙΑ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ, 6) τῶν ΠΓ', ΙΔ' καὶ ΙΕ' τῆς ΑΒ',

Ἐπειδὴ τὰ παραπτώματα ταῦτα ἰνυθαίνονται καὶ πρὸς τοὺς Ἐκκλ. Νόμους καὶ δὴ 1) τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 14 τοῦ Κωδ. Καταστατικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Νόμου 5138, καθ' ἃ ἀνωτάτη Ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ταύτης δ' ἀντιπρόσωπος ἡ Ἱ. Σύνοδος, μίαι δ' ἐπὶ μέρος Ἐπαρχίας ὁ οἰκείος Ἐπίσκοπος, συνεπῶς δὲ οὐδεμία

δύναται εἶναι ἄλλη παρὰ ταύτας Ἐκκλ. Ἀρχή, οὔτε ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου τῷ κατηγορουμένῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ συμπῆξαι ὅλως αὐθαριεῶς ἄλλην, παράλληλον καὶ ἀντικειμένην τῇ κανονικῇ καὶ νομίμῳ, Ἐκκλησιαστικῇ Ἀρχῇ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ἑλλάδι, οὐδὲ ἀποσχίσειν τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τῶν νομίμων καὶ κανονικῶν Ἐκκλ. Ἀρχῶν, ἅτινα πάντα ἀποτελοῦσι κατάφωρον παράβασιν τῶν ὡς ἄνω Νομικῶν διατάξεων καὶ ἀντιποίησιν Ἀρχῆς, ἣς οὔτοι ἐστεροῦντο καὶ δι' ἣν οὐδὲν οἷτοι δικαίωμα εἶχον ὑπὸ τε τοῦ Νόμου τούτου καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, 2) τὰ ἄρθρα 20 καὶ 21 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, καθ' ἃ δὲν ἐπιτρέπεται μετακίνησις Ἀρχιερέως ἀπὸ τῆς θέσεώς του ἄνευ γνώσεως καὶ ἀδείας τῆς Ἱ. Συνόδου, 3) τὰ ἄρθρα 22 καὶ 23 τοῦ Κωδ. Ἑνοριακοῦ Νόμου 5439, καθ' ἃ πάντες οἱ ἐν τῷ Κράτει Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ὀφείλουσι νὰ ἀνήκωσιν εἰς τινὰ ἐνορίαν, πᾶσα δ' ἐπομένως ἀπόσχισις πιστῶν ἀπὸ τῆς νομίμου ἐνορίας καὶ σύμπηξις ἰδιαιτέρας ὁμάδος, μὴ ὑποβαλλούσης ἑαυτὴν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ἑνοριακοῦ Νόμου, ἀποτελεῖ παραβίασιν ὡσαύτως τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ Νόμου τούτου.

Ἐπειδὴ διὰ πάντα ταῦτα τὸ Δικαστήριον ἔκριεν ὅτι δικαία ἦτο ἡ ἐπιβληθεῖσα τῷ κατηγορουμένῳ ποινὴ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου,

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἐφεσιβάλλων ἐπεδείξατο ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου βαιδείαν καὶ εἰλικρινῆ διὰ τὰς ὡς ἄνω πράξεις αὐτοῦ μετάνοιαν προσεπικυρωθεῖσαν καὶ δι' ἔγγραφου αὐτοῦ ὁμολογίας, δι' ἣς ὁμολογεῖ ὅτι παρεσύρθη καὶ ἐπλανήθη εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν δι' αὐτὸν κατηγορεῖται πράξεων, ἀνακαλεῖ δὲ καὶ ἀποκηρῶσσει πάντα τὰ φέροντα τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ σχετικὰ ἔντυπα καὶ ἀποδέχεται ὡς κανονικῶς γενομένην τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἡμερολογίου καὶ ὅτι ἐκ ταύτης οὐδαμῶς ἐθίγησαν τὰ δόγματα καὶ αἱ Ἱεραὶ Παράδοξαι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας,

Ἐπειδὴ διὰ ταῦτα πάντα ἄξιός ἐπισκευῆς κρίνεται ὁ ἐφεσιβάλλων,

Λιὰ ταῦτα

Τὸ Δικαστήριον, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰλικρινῆ μετάνοιαν τοῦ ἐφεσιβάλλοντος, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας (NB', τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, 2, 5, 7 τῆς ἐν Ἀγκυρᾷ, 12 τῆς Α', Οἰκουμενικῆς καὶ 3, 102 τῆς ΣΤ', Οἰκουμ. Συνόδου) καὶ τὴν ἀνεκὰθεν ἰσχύουσαν πράξιν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ τοῦ Μ. Βασιλείου, ὅτι δεόν «ὀρίζειν μὴ χρόνον, ἀλλὰ τρόπον τῆς μετανοίας τὴν θεραπείαν» (Κανὼν 2), «ὥστε τοὺς καρποὺς δοκιμάζεσθαι τῆς μετανοίας, οὐ γὰρ πάντως τῷ χρόνῳ κρίνομεν τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ τῷ τρόπῳ τῆς μετανοίας προσέχομεν» (Κανὼν 34), ὅτι γενικῶς κατὰ τοὺς Ἱ. Κανόνας, ὡς ἐρμηνεύει ὁ Ἀντιοχείας Βασιλεὺς (ἐρμηνεία εἰς 74 Κανόνα Μ. Βασιλείου) «οἱ Ἐπίσκοποι ἐξουσίαν ἔχουσι μὴ μόνον τοὺς χρόνους τῶν ἐπιτίμων ἐλαττοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιτίμια μεταμετρίειν» συμφώνως καὶ πρὸς τὰ ἐν τῷ Νεοκωνίῳ ἀναγραφόμενα (Σύνταγμα Ἱ. Κανόνων Α', 231), ὡσαύτως τὸ ὅτι κατὰ τὸν Ἁγιον Κύριλλον Ἀλεξανδρείας «ὁ τῆς οἰκονομίας τοῦτος οὐδενὶ τῶν συνετῶν ἀπήρσεν» (Ἐπιστολὴ δὲ,

Πατρολογία Migne 77, 319· πρβλ. Μ. Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴν πρὸς Ρουφινιανόν, Σύνταγμα Ἱ. Κανόνων Δ' 82),

Ἰδὸν δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 26 καὶ 142 ὡς καὶ τὰ 124 καὶ 139 τοῦ περὶ Ἐκκλ. Δικαστηρίων Νόμου 5333 καὶ μεταρρυθρίζον τὴν ἐφεσιβαλλομένην ἐπ' ἀριθ. 2 τῆς 1 Ἰουνίου ἐν ἑτ. ἐρήμην ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ὡς πρὸς τὸν ἐφεσιβάλλοντα τέως Μητροπολίτην Ζακύνθου Χρυσόστομον Δημητρίου αἰρεῖ τὴν διὰ ταύτης ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς Ἀρχιερασίης ἀξιώματος, ὑπαγωγῆς εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν καὶ πενταετοῦς σωματικοῦ περιορισμοῦ εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀκαρνανίας, ἐπανερχομένου οὕτω τοῦ ἐφεσιβάλλοντος εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἀρχιερέων καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ζακύνθου, καὶ ἐπιβάλλει αὐτῷ τὴν ποινὴν τῆς ἐξαμήνου ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καὶ καταδικάζει αὐτὸν εἰς τὰ ἑξῆς α) τῆς τε πρωτοδικίου καὶ τῆς κατ' ἐφεσιν διαδικασίας.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις αὐθημερόν.

- * Ο ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ
- * Ο ΔΡΥΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
- * Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ
- * Ο ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΙΕΡΟΘΕΟΣ
- * Ο ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΠ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- * Ο ΠΟΥΛΙΑΣ-ΚΙΑΚΙΣΙΟΥ ΚΥΡΙΑΛΔΟΣ
- * Ο ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ
- * Ο ΛΑΡΙΣΗΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ
- * Ο ΧΑΛΚΙΔΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
- * Ο ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
- * Ο ΣΥΡΟΥ ΚΑΠ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ
- * Ο ΦΩΚΙΔΟΣ ΞΑΚΕΙΜ
- * Ο ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
- * Ο ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΑΡΧΙΜ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΠΑΠΑΣΙΔΕΡΗΣ

Ἔστι ἀκριβὲς ἀντίγραφο
ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουλίου 1935

Ὁ Γραμματεὺς
Αρχιμ. Νικηφόρος Παπασιδέρης

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

τοῦ διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, κατὰ τῶν Χριστοφόρου Κατῆ καὶ Πολυκάρπου Διώση, κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Α. Π. Σ. Π. 1988 καὶ 1992.

Τὸ κατὰ τὸν Νόμον 5333 (ἄρθρ. 24) Δευτεροβάθμιον διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικῶν Δικαστηρίων, ψηφισθέν ἐκ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Χρυσόστομου, ὡς Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου, καὶ τῶν μελῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Δρυϊνουπόλεως καὶ Παγα-

νιανῆς Βασιλείου, Μαρωνείας Ἀνθίμου, Ἀργολίδος Ἱεροθέου, Παραμυθίας - Φιλιατῶν - Γηρομερίου Γεωργίου, Πολυανῆς Κυρίλλου, Κορινθίας Δαμασκηνοῦ, Λαρίσσης Δωροθέου, Χαλκίδος Γρηγορίου, Καρυστίας Παντελεήμονος, Σύρου-Τήνου Ἀνδρον καὶ Κέας Φιλαρέτου, Φωκίδος Ξακείμ, Φλωρίνης Βασιλείου καὶ Σιδηροκάστρου Βασιλείου (ἀπόντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης Πολυκάρπου, κληθέντος καὶ μὴ προσελθόντος), παρισταμένων δὲ τοῦ τε Ἐπιτρόπου τῆς Ἐπικρατείας Ἀθηναίων Πετροκίμου καὶ τοῦ Ἀρχιμ. Νικηφόρου Παπασιδέρη, ὡς Ἰσαμματαίως ὀρισθέντος δυνάμει τοῦ ἄρθρου 25 (ἐδ. 2) τοῦ περὶ Ἐκκλ. Δικαστηρίων Νόμου 5333.

Ἐδρεθὲν ἐν ἀπαρίθ, συνφά τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ σχετικοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου τῆς 12 Ἰουνίου ἐν ἑτ. (Ἐφημ. Κυβερν. Τεύχ. Α', ἀριθ. φ. 255),

Συνελθόν εἰς συνεδρίασιν ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ καὶ τῇ συνήθει τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱ. Συνόδου αἰθούσῃ σήμερον τῇ 18ῃ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ χιλιοστοῦ ἑνεαεκοσιοστοῦ τριακοστοῦ πέμπτου (1935) ἔτους, ἡμέρῃ Πέμπτῃ καὶ ὥρα 9 π. μ., ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ κατ' ἐφεσιν τοὺς: 1) Χριστοφόρον Κατῆν, τέως ἐφημέριον Στρατοῦ, καὶ 2) Πολυκάρπον Διώσην, τέως ἐφημέριον Ὑπαπαντῆς Ταυμορίων Περιοικῶς, κατηγορουμένους ἐπὶ ἀντικανονικῇ καὶ παρανόμῳ εἰς Ἐπισκόπους παρὰ σχισματικῶν χειροτονία, προσχωρήσει εἰς τὸ σχίσμα τὸ δημιουργηθὲν ὑπὸ τῶν τέως Μητροπολιτῶν Δημητριάδου Γερμανοῦ κλπ., ἀντιποιήσει Ἀρχῆς διὰ συμπήξεως παρασυναγωγῆς, φαρτείας καὶ τυρείας, καταδικασθέντας διὰ πάντα ταῦτα ὑπὸ τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, διὰ τῆς ἐπ' ἀριθ. 3 καὶ ἡμερομ. 3 Ἰουλίου ἐν. ἑτ. ἀποφάσεως αὐτοῦ, εἰς καθαιρέσιν ἀπὸ τῆς Ἱερωσύνης, ὑπαγωγῆν εἰς τὴν τάξιν τῶν Μοναχῶν καὶ πενταετῆ σωματικῶν περιορισμῶν ἐν Μονῇ, ἥδη δέ, διὰ τῶν ἀπὸ 8 ὀδεύοντος μηνὸς ἐφέσεων αὐτῶν, ἐφεσιβάλλοντας τὴν ἀπόφασιν ταυτην τοῦ Πρωτοβαθμίου ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου,

Λαβόν ἐπ' ὅψιν τὸ ἄρθρον 141 τοῦ Νόμου 5333 καὶ ἐπισταμένως μελετήσαν ἅπασαν τὴν σχηματισθεῖσαν ἐν προκειμένῳ δικογραφίαν, ὑποβληθεῖσαν συμφώνως τοῖς ἄρθροις 147 καὶ 148 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, τῶν ἐφεσιβιλλόντων νομίμως κληθέντων, καὶ προσελθόντων κατὰ τὴν σήμερον δικάσιμον ἀνευ συνηγόρου (ἄρθρ. 123, ἐδ. β', τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου),

Διασκαφόμενον κατὰ τε τοὺς θείους καὶ Ἱ. Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους,

Ἐπειδὴ αἱ ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεις νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ὑποβλεθεῖσαι δεκταὶ εἰσι τύποις καὶ ἐφεσταταίαι τυγχάνουσιν,

Ἐπειδὴ ἕκ τε τοῦ φακέλλου τῆς δικογραφίας καὶ αὐτῆς τῆς ἀπολογίας τῶν κατηγορουμένων ἐξάγεται καὶ βεβαιοῦται καὶ τὸ Δικαστήριον κρίθεται ὅτι ὄντως οἱ κατηγορούμενοι εἶναι ἐνοχοὶ τῶν ἀποδιδόμενων αὐτοῖς κατηγοριῶν ἀντικανονικῆς καὶ παρανόμου χειροτονίας εἰς Ἐπισκόπους, προσχωρήσεως εἰς σχίσμα, ἀντιποιήσεως Ἀρχῆς διὰ συμπήξεως παρασυνα-

γωγῆς, φαρμακίας καὶ τυφείας, πρὸς δὲ καὶ διεγέρσεως τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος διὰ τῶν διαγγελιμάτων καὶ δημοσιευμάτων αὐτῶν κατὰ τῆς κανονικῆς καὶ νομίμου Ἐκκλησίας καὶ, τέλος, τοῦ διὰ πάντων τούτων σκανδαλισμοῦ τῶν πιστῶν,

Ἐπειδὴ τὰ παραπτώματα ταῦτα προβλέπονται καὶ τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων (1) τῶν ΑΘ'. ΙΕ', ΛΑ' καὶ ΝΕ'. τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, 2) τοῦ ΙΗ'. τῆς Δ'. Οἰκουμ. Συνόδου, 3) τοῦ Ε' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ, 4) τοῦ ΣΤ'. τῆς ἐν Γάγγρα Συνόδου, 5) τῶν Γ', ΙΑ' καὶ ΝΓ'. (ΞΒ τῆς ἐν Κερθαγένῃ, 6) τοῦ ΑΔ'. τῆς ΣΤ'. Οἰκουμ., 7) τῶν ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ', τῆς ΑΒ'.

Ἐπειδὴ ἡ παρὰ τοὺς θείους καὶ Ἱ. Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους γενομένη χειροτονία εἰς Ἐπισκόπους τῶν ἐφειβαλλόντων Χ. Χατζῆ καὶ Πολ. Λιώση τυγχάνει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀκυρος, τοῦτο δὲ ἐξαγγέλλεται καὶ πιστοποιεῖται ὑπὸ Ἱ. Κανόνων καὶ δὴ 1) τοῦ ΚΒ'. τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ, διαγορευόντος «Ἐπίσκοπον μὴ ἐπιβαίνειν ἄλλοτρίᾳ πόλει τῇ μὴ ὑποκειμένη αὐτῷ, μηδὲ χώρα τῇ αὐτῷ μὴ διαφερούσῃ, ἐπὶ χειροτονίᾳ, τινός, μηδὲ καθιστᾶν πρεσβυτέρους ἢ διακόνους ἐτέρῳ Ἐπισκόπῳ ὑποκειμένοις, εἰ μὴ ἄρα μετὰ γνώμῃς τοῦ οικείου Ἐπισκόπου, εἰ δὲ τοιμησίει τις τοιοῦτον, ἀκυρον εἶναι τὴν χειροθεσίαν καὶ αὐτὸν ἐπιτιμίας ὑπὸ τῆς Συνόδου τυγχάνειν», 2) τοῦ Π'. τῆς αὐτῆς, κελεύοντος «μηδένα Ἐπίσκοπον τολμᾶν ἀφ' ἐτέρας Ἐπαρχίας εἰς ἕτεραν μεταβαίνειν καὶ χειροτονεῖν ἐν Ἐκκλησίᾳ τινὰς εἰς προαγωγὴν λειτουργίας, μηδὲ εἰ συνεπαγάγοιτο ἑαυτῷ ἕτερος, εἰ μὴ παρακληθεὶς ἀφίκοιτο διὰ γραμμάτων τοῦ τε Μητροπολίτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἐπισκόπων, ὧν εἰς τὴν χώραν παρερχοιτο, εἰ δὲ μηδενὸς καλοῦντος ἀπέλθοι ἀτάκτως ἐπὶ χειροθεσίᾳ τινῶν καὶ καταστάσει τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, μὴ προσηκόντων αὐτῷ, ἀκυρα μὲν τὰ παρ' αὐτοῦ πραττόμενα τυγχάνειν, καὶ αὐτὸν δὲ ὑπέχειν τῆς ἀταξίας αὐτοῦ καὶ τῆς παραλόγου ἐπιχειρήσεως τὴν προσήκουσαν δίκην, καθηρημένον ἐντεῦθεν ἤδη ὑπὸ τῆς Ἀγίας Συνόδου,

3) Τοῦ ΣΤ' τῆς Δ'. Οἰκουμ. Συνόδου, ὀρίζοντος «μηδένα ἀπολελυμένως χειροτονεῖσθαι, μήτε πρεσβύτερον μήτε διάκονον μήτε δῶως τινὰ τῶν ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Τάγματι εἰ μὴ εἰδικῶς ἐν Ἐκκλησίᾳ πόλεως ἢ κόμης ἢ μαρτυρίῳ ἢ Μοναστηρίῳ ὃ χειροτονούμενος ἐπικηρῆται. Τοὺς δὲ ἀπολύτως χειροτονούμενους ὄρισεν ἡ Ἁγία Σύνοδος ἀκυρον ἔχειν τὴν τοιαύτην χειροθεσίαν καὶ μηδαμοῦ δύνασθαι ἐνεργεῖν, ἐφ' ὕβρει τοῦ χειροτονήσαντος.

4) Τοῦ Κ'. τῆς ΣΤ'. Οἰκουμ. Συνόδου, διαγορευόντος «μὴ ἐξέστω Ἐπίσκοπῳ εἰς ἕτεραν τὴν μὴ αὐτῷ προσήκουσαν πόλιν δημοσίᾳ διδάσκειν, εἰ δὲ τις φωραθεῖ τούτου ποιῶν, τῆς Ἐπισκοπῆς πανέσθω· τὰ δὲ τοῦ πρεσβυτέρου ἐνεργεῖτω,

5) Τοῦ Δ' τῆς Β'. Οἰκουμ. Συνόδου, ἀποφαινομένου «περὶ Μάξιμου τοῦ Κυνικοῦ καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἀταξίας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένης· ὥστε μήτε Μάξιμον Ἐπίσκοπον ἢ γενέσθαι ἢ εἶναι, μήτε τοὺς παρ' αὐτοῦ χειροτονηθέντας ἐν αὐτῷ

δηποτε βαθμῶ Κληρῶν, μόντων καὶ τῶν περὶ αὐτῶν καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ γενομένων ἀκυρωθέντων».

6) Τοῦ ΑΕ'. τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, προστάσσοντος «Ἐπίσκοπον μὴ τολμᾶν ἔξω τῶν ἑαυτοῦ ὄρων χειροτονίας ποιεῖσθαι, εἰς τὰς μὴ ὑποκειμένας αὐτῷ πόλεις καὶ χώρας. Εἰ δὲ ἐλεγχθεῖ τούτο πεπονηκῶς, παρὰ τὴν τῶν κατεχόντων τὰς πόλεις ἐκείνας ἢ τὰς χώρας γνώμην, καθαιρεῖσθω καὶ αὐτὸς καὶ οὗς ἐχειροτόνησεν».

Ἐπειδὴ τὰ παραπτώματα ταῦτα ἀντιβαίνουν καὶ πρὸς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Νόμους, καὶ δὴ 1) τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 14 τοῦ Κωδικ. Καταστατικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Νόμου 5438, καθ' ἃ ἀνωτάτη Ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶνε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας· ταύτης δ' ἀντιπροσώπος ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μᾶς δ' ἐπὶ μέρους Ἐπαρχίας ὁ οικεῖος Ἐπίσκοπος, συνεπῶς δὲ οὐδεμία δύναται εἶναι ἄλλη παρὰ ταύτας Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, οὔτε ἐπετρέπετο ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου τοῖς κατηγορουμένοις καὶ τοῖς μετ' αὐτοῖς συμπῆξαι ὅλως ἀθθαίρετως ἄλλην παράλληλον καὶ ἀντικειμένην τῇ κανονικῇ καὶ νομίμῳ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀρχῇ, τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ἑλλάδι, οὐδὲ ἀποσχίζαν τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τῶν νομίμων καὶ κανονικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν, εἶνα πάντα ἀποτελοῦσι κατάφορον παράβασιν τῶν ὡς ἀνωνομικῶν διατάξεων καὶ ἀντιποίησιν Ἀρχῆς, ἧς οὔτοι ἐστρουόντο καὶ δι' ἣν οὐδὲν δικαίωμα εἶχον ὑπὸ τε τοῦ Νόμου τούτου καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, 2) τὰ ἄρθρα 8—10 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, δι' ὧν ὀρίζεται ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς, χειροτονίας καὶ καταστάσεως τῶν Ἀρχιερέων, εἶνα ἀκριβῶς ἄρθρα παρέβησαν οἱ κατηγορούμενοι, δεχθέντες χειροτονίαν παρὰ τὰ ἄρθρα ταῦτα, ἀποδεικνυομένην οὕτω παράνομον, 3) τὰ ἄρθρα 22 καὶ 23 τοῦ Κωδικ. Ἑνορ. Νόμου 5439, καθ' ἃ πάντες οἱ ἐν τῷ κράτει Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ὀφείλουσι νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὴν Ἑνορίαν, πᾶσα δ' ἐπομένως ἀθθαίρετος ἀπόσχισις πιστῶν ἀπὸ τῆς νομίμου Ἑνορίας καὶ σύμπηξις ἰδιαιτέρας ομάδος μὴ ὑποβαλλούσης ἑαυτὴν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ἑνοριακοῦ Νόμου, ἀποτελεῖ ὡσαύτως παράβασιν τῶν ὡς ἀνωνομικῶν διατάξεων,

Ἐπειδὴ διὰ πάντα ταῦτα τὸ Δικαστήριον ἔκρινε ὅτι δίκαια ἦτο ἡ ἐπιβληθεῖσα τοῖς κατηγορουμένοις ποινὴ ὑπὸ τῆς ἐφειβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνδικτικοῦ Δικαστηρίου,

Ἐπειδὴ ὁμοῦ οἱ ἐφειβάλλοντες ἐπεδείξαντο ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου βεβαίαν καὶ εὐκαιρῆ διὰ τὰς ὡς ἀνω πράξεις αὐτῶν μετάνοιαν, προσεπικυρωθεῖσαν καὶ δι' ἐνυπογράφων αὐτῶν δηλώσεων, δι' ὧν ὁμολογοῦσιν ὅτι παρεσύρθησαν καὶ ἐπλανήθησαν εἰς τὴν ἐπέλευσιν τῶν δι' ἧς κατηγοροῦνται πράξεων, ἀνακαλοῦσθαι δὲ καὶ ἀποκηρῆσθαι πάντα τὰ φέροντα τὰς ἐπογραφὰς αὐτῶν σχετικὰ ἐντυπα καὶ διαγγέλματα καὶ δημοσιεύματα καὶ ἀποδέχονται ὡς κανονικῶς γενομένην τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἡμερολογίου καὶ ὅτι ἐκ ταύτης οὐδαμῶς ἐθίγησαν τὰ δόγματα καὶ αἱ παραδόσεις τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας,

Ἐπειδὴ διὰ πάντα ταῦτα ἄξιοι ἐπεικειάς κρίνονται οἱ ἐφεσιβάλλοντες.

Διὰ ταῦτα

τὸ Δικαστήριον, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν εὐλοκίαν καὶ τὴν ἀρετὴν τῶν ἐφεσιβαλλόντων, τοὺς Ἱ. Κανόνας (ΝΒ τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, 2, 5, 7 τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ, 12 τῆς Ἀ' Οὐσιουμένης καὶ 3, 102 τῆς ΣΤ' Οὐσιουμένης Συνόδου καὶ τὴν ἀνεκὰθεν ἰσχύουσαν πράξιν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ τοῦ Μ. Βασιλείου, ὅτι δέον «οὐδεὶς μὴ τρόπῳ ἄλλᾳ τῷ τρόπῳ τῆς μετανοίας τὴν θεοσιτίαν» (καν. 2), «ὥστε τοὺς κωποὺς δοκιμάζεσθαι τῆς μετανοίας· οὐ γὰρ πάντως τῷ χρόνῳ κρίνομεν τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ τῷ τρόπῳ τῆς μετανοίας προσέχομεν» (καν. 34), ὅτι γενικῶς κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, ὡς ἐρμηνεύει ὁ Ἀντιοχείας Βαλσαμών (Ἐρμηνεία εἰς 74ον Κανόνα τοῦ Μ. Βασιλείου), «οἱ Ἐπίσκοποι θεουσίαν ἔχουσι μὴ μόνον τοὺς χρόνους τῶν ἐπιτίμων ἐλαττοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιτίμια μεταμείβειν», συμφώνως καὶ πρὸς τὰ ἐν τῷ Νομοκανόνι ἀναγραφόμενα (Σύνταγμα Ἱ. Κανόνων Α' 231), ὡσαύτως τὸ ὅτι κατὰ τὸν Ἀγ. Κύριλλον Ἀλεξανδρείας «ὁ τῆς οἰκονομίας τρόπος οὐδενὶ τῶν συνετῶν ἀπήρесе» (ἐπιστολὴ 56, Πατρολογία Migne 77, 319, πρὸς Μ. Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴν πρὸς Ρουφινιανόν, Σύνταγμα Ἱ. Κανόνων Δ, 82),

Ἰδὼν καὶ τὰ ἄρθρα 11, 26, καὶ 142, ὡς καὶ τὰ 124 καὶ 139 τοῦ περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων Νόμου 5383,

Κηρύσσει **ἀμυρον** καὶ μὴ γενομένην (Καν. Δ' τῆς Β' Οἰκ. Συνόδου) τὴν εἰς ἐπισκόπους χειροτονίαν τῶν ἐφεσιβαλλόντων· Χριστοφόρου Χατζῆ καὶ Πολυκαρπού Λιώση, καὶ μεταρρυθμίζον τὴν ἐφεσιβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 3 ἐ. ἔ. ἐρήμην ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ὡς πρὸς τοὺς ἐφεσιβάλλοντας Χ. Χατζῆν καὶ Π. Λιώσην, αἶρει τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιβληθεῖσαν αὐτοῖς **ποινήν τῆς καθαιρέσεως** ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τῆς Ἱερωσύνης, τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν καὶ τοῦ πενταετοῦς σωματικοῦ περιορισμοῦ εἰς Μονάζ, ἀποκαθισταμένον οὕτω τῶν ἐφεσιβαλλόντων εἰς τὸν τοῦ **πρεσβυτέρου** βαθμόν, καὶ ἐπεικῶς κρίνον καὶ ἐκκλησιαστικῆ οἰκονομίας χροῦμενον ἐπιβάλλει αὐτοῖς **ἑνὸς ἔτους ἀργίαν** ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας, ἀνευ μέντοι σταθῆσεως τῶν ἐφημερικῶν αὐτῶν θέσεων καὶ τῶν ἐντεῦθεν προερχομένων δικαιωμάτων καὶ καταδικάζει αὐτοὺς εἰς τὰ δικαστικὰ ἔξοδα τῆς τοῦ πρωτοδίκου καὶ τῆς κατ' ἐφεσιν διαδικασίας.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις καθήμερόν.

- * Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ
- * Ο ΔΡΥΓΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
- * Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ
- * Ο ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΙΕΡΟΘΕΟΣ
- * Ο ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΠ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- * Ο ΠΟΛΥΑΝΗΣ-ΚΙΛΙΚΙΣΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΣ
- * Ο ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ
- * Ο ΛΑΡΙΣΗΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ
- * Ο ΧΑΛΚΙΔΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

- * Ο ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
  - * Ο ΣΥΡΟΥ ΚΑΠ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ
  - * Ο ΦΕΚΙΔΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ
  - * Ο ΦΑΡΦΙΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
  - * Ο ΣΙΑΦΙΔΟΚΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
- Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΑΡΧΙΜ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΟΙ ΔΕ ΔΕΙΞΑΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΝ
Εν Ἀθήναις τῆ 22 Ἰουλίου 1935

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Ἀρχιμ. Νικηφόρος Πανασιδέρης

ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΕΓΓΡΑΦΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΙΛΙΑΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῆ 21 Μαΐου 1935

Ἀριθ. Πρωτ. ἐμπ. 309

Πρὸς τοὺς κ. κ. Νομάρχας τοῦ Κράτους

Γνωστὸν τυγχάνει ὅτι ἀπὸ τινων ἐτῶν κατέκλυσαν τὴν Ἑλλάδα ἄνθρωποι τινες ἐξ Ἀμερικῆς προερχόμενοι, οἵτινες αὐτοπροσώπως ἢ διὰ προσηλύτων σὺν τῷ ὕλικῳ πλούτῳ καὶ πολλῶν τοιοῦτων κακοδοξιών συναποκομιζόντες ἀποπειρῶνται ἵνα διασπείρῳσι τὰς κακοδοξίας αὐτῶν δι' ἐντύπων βιβλίων οἷα ἡ Κιθάρα τοῦ Θεοῦ, ἡ Ἀπελευθέρωσις, Δύνανται οἱ ζῶντες νὰ ὀμιλῶσι μετὰ τῶν νεκρῶν, Φωτόδραμα τῆς δημοουργίας, Ἄδης, Ἡ δυσφορία τοῦ Κόσμου, Ἡ Ἐπιθυμητὴ Κυβέρνησις, Ἡ σημαία διὰ τοὺς λαοὺς, Ποῦ εἶναι οἱ νεκροὶ κλπ., πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν χριστιανῶν καὶ πρὸς ἀνατροπὴν τῆς Ὁρθοδόξου διδασκαλίας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἐφ' ὅσον διὰ τῶν ορηθέντων βιβλίων, πρὸς ταῖς ἄλλαις αἰρέσεσιν αὐτῶν περὶ τοῦ Θεοῦ, ἀρνοῦνται τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, προσβάλλοντες οὕτω αὐτὸ τὸ θεμελιώδες δόγμα περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἡ κυκλοφορία τῶν ὡς ἀνω χιλιαστικῶν βιβλίων ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν 4ην παράγραφον τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ἀπαγορεύουσαν τὸν προσηλυτισμόν, καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ 11 ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἔτους 1932 καὶ τοῦ ἄρθρου 196 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, πολλὰκις ἀψηχόλησε τὰς δικαστικὰς Ἀρχὰς ἐκδοθέντων τῶν ὑπ' ἀριθμ. 118 τοῦ ἔτους 1928 καὶ 27 τοῦ ἔτους 1929 βουλευμάτων τοῦ Ἐφετείου Αἰγαίου, ἐπικυρωθέντων, κατόπιν ἀναίρεσεως τῶν κατηγορουμένων χιλιαστῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 213 τοῦ ἔτους 1930 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, παρακαλοῦμεν, ὅπως διατάξητε τὰς καθ' ἡμᾶς Εἰσαγγελικὰς καὶ Ἀστυνομικὰς Ἀρχὰς, ὅπως κατάσχωσι τὰ κυκλοφοροῦντα χιλιαστικὰ βιβλία καὶ ἀπαγορεύωσι τὴν εἰσαγωγὴν τοιούτων, διὰ τοὺς προσηγομένους λόγους

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Δ. ΧΑΤΖΙΣΚΟΣ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥ ΠΙΛΑΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΝ ΑΝΑΚΡΙΣΗΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΑΝ

Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τοῦ Σαββασιμωτάτου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταυρῶν κ. Πολυκάρπου τῆ Μεγάλῃ Παρασκευῇ τοῦ 1955 ἐν τῷ ἐν Τρικκάλοις Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

«Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι ἡμεῖς νόμον ἔχομεν καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθάνειν, ὅτι ἑαυτὸν Θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ. Ἦθες εἰ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίσιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· ἔμοι οὐ λαλεῖς. Οὐκ οἶδας, ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαι σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένου ἀνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς με σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. Ἐκ τούτου ἐξήτει ὁ Πιλάτος ἀπολύσαι αὐτόν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες· ἔάν τοῦτον ἀπολύσῃς οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. Πᾶς ὁ βασιλεὺς ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον ἠγάγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Ἀιδόστρωτον, ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. Ἦν δὲ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, ὧρα δὲ ὥστε θιγῆ· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. Οἱ δὲ ἐκραύευσαν· ἄγον ἄγον σταυρῶσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τὸν βασιλεὺς ὑμῶν σταυρῶσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλεὺς εἰ μὴ Καίσαρα. Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς, ἵνα σταυρωθῆ» (Ἰωάν. ιθ, 7—16).

Οἱ λόγοι οἱ τοῦ Ἱεροῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου περιέχουσι τὴν τελευταίαν ἀνάκρισιν καὶ ἀπολογίαὶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος τῆς χώρας Πιλάτου καὶ τὴν εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον καταδίκην αὐτοῦ. Οἱ θανάσιμοι ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου οὐδεμίαν τῶν κατὰ τοῦ Χριστοῦ κατηγοριῶν ἠδυνήθησαν νὰ ἀποδείξωσι, καὶ ὁ Πιλάτος μεθ' ἐκάστην νεαν ἐξέτασεν καὶ ἐρευνᾶν ἔτι μᾶλλον ἐπέιθετο περὶ τῆς ἀθωότητος αὐτοῦ. Ἐκ τῆς πρώτης κατηγορίας τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὡς στασιαστικοῦ βασιλέως κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐκήρυξεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος δημοσίᾳ ἀθῶνον. Ἀδύνατος ὅμως τὸν χαρακτηρῆσα ἀντὶ διὰ τῆς ἡγεμονικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας νὰ προστατεύσῃ τὸν Χριστὸν καὶ ἀφήσῃ αὐτὸν ἐλεύθερον, καταφεύγει εἰς ἡμίετρον, ὅπως πείθῃ τοὺς Ἰουδαίους νὰ μὴ θελήσωσι πλέον τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ καὶ οὕτω ὥσῃ αὐτόν. Τελευταίον ἐμαστίγωσε τὸν Ἰησοῦν, περιέβαλεν αὐτὸν διὰ κοκκίνης χλαμύδος καὶ περιέβηκεν ἀκάνθινον στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ οὕτω πλήρη πληγῶν καὶ αἱμάτων, θέαμα βαρυτάτης συμπαθείας καὶ ἔλεους ἐπαρουσίασεν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ ἐξηγουμένου καὶ μαινομένου πλήθους, ὅπως διεγείρῃ τὴν εὐσπλαγγίαν καὶ τὸν οἶκτον αὐτῶν καὶ κατασιγάσῃ τὸ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μίσος καὶ ἀνεφώνησεν, «Ἴδε ὁ ἄνθρωπος». Τὸ ἀντίθετον ὅμως ἐπέτυχεν. Οἱ ἀρχιε-

ρεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται οὐ μόνον δὲν συνεκινήθησαν, ἀλλ' ἐτι μᾶλλον ἐξηγουήθησαν καὶ ἐξήφθησαν, καὶ ὡς αἱ βαινῆα καθίστανται ἐπὶ τῆ θεῶ αἵματος ἐπὶ πύλλον αἰμοδαρεῖς, οὕτω καὶ οἱ ἀρχόντες τοῦ Ἰσραὴλ ἐν ἀνηκούστῳ ἀγριότητι ἐκραύευσαν· «Σταυρῶσον, σταυρῶσον αὐτόν.» Ὁ Πιλάτος ἀπεκρίθη· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε, ἂν θέλετε, βιβαίως, ἐπαναστατικῶ τῷ τρόπῳ θανατώσατε αὐτόν, ἐγὼ ὅμως δὲν δύναμαι νὰ καταδικάσω αὐτὸν εἰς θάνατον, διότι οὐδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὗρισκω ἐν αὐτῷ. «Καὶ γὰρ τὸ λάβετε καὶ σταυρώσατε», ἐξηγνεύει ὁ Χρυσόστομος, «ἀφοσιουμένον ἐστί, καὶ ἐπὶ πράγμα οὐ συγκαχωρημένον αὐτοῖς ὄνθοντος». Θαυμασία μαρτυρία ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ τοῦ ἡγεμόνος περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ Κυρίου. Διακηρύττει ὁ Πιλάτος ἐνώπιον παντῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι στασιαστής, οὐδόλως ἐπεβουλεύθη τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν, οὐδέποτε ἀντεστρατεύθη κατὰ τοῦ Ῥωμαίου αυτοκράτορος. Ἀλλ' ὁ ἴδιος ἡγεμὼν ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ τοῦ χαρακτηρῆς αὐτοῦ καὶ τῇ ἀσυνειδησίᾳ αὐτοῦ δὲν διατάζει ἂν ἐκήρυξεν ἀθῶνον νὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς μαιφῶνους ἐχθροὺς αὐτοῦ, ἵνα σταυρωθῆ. Κυκλοῦντες, ἀδελφοί, σήμερον κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν τοῦ ἐξιλασμοῦ ἐν εὐλαβείᾳ καὶ κατανύξει τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, ἔς ἐμβαθύνωμεν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο κείμενον, περιέχον τὴν τελευταίαν ἀνάκρισιν καὶ ἀπολογίαὶν τοῦ Κυρίου ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου ὡς παρέδωκεν ἡμῖν αὐτὴν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, καὶ διηρώτων πῶς ὁ Κύριος ἐκήρυχθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τῆς χώρας ἀθῶνος καὶ δεύσερον πῶς, ἐν ᾧ ἐκήρυχθη ἀθῶνος, ἐν τούτοις κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος ὡς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον.

Οἱ ἀρχιερεῖς ἰδόντες, ὅτι δὲν ἐπιτεγχάνουσι τοῦ σατανικοῦ αὐτῶν σκοποῦ διὰ τῆς κατηγορίας κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ στάσει καὶ ἀντιστάσει κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐξουσίας, ἐγκαταλείπουσι τὴν κατηγορίαν ταύτην καὶ ἐπανέρχονται εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν κατηγορίαν τῆς βλασφημίας τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ὁποίαν ἐν τῷ συνεδρίῳ αὐτῶν κατεδικάσαν τὸν Κύριον. Ἐν ᾧ ὁ Πιλάτος διακηρύττει, ὅτι οὐδένα νόμον γνωρίζει ὑποχρεῶντα αὐτόν νὰ καταδικάσῃ τὸν ἀθῶνον, οἱ Ἰουδαῖοι ἀντιτείνουσι, ὅτι αὐτοὶ ἔχουσι τοιοῦτον νόμον ἐπιβάλλοντα τῷ Χριστῷ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. «Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν ἀπαντῶσιν εἰς τὸν Πιλάτον, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθάνειν, ὅτι ἑαυτὸν Θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν. Οὕτως ἀποκαλύπτουσι ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς καταδίκης τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν προηγουμένως ἐπιμελῶς ἀπέκρυψαν, τὴν αἰτίαν, ὅτι ἐν τῷ Χριστῷ οὐχὶ ἐπιγυιὸν ἢ να δυνάστην, ἀλλὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου ἀποργήσαν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. «Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη...». Ἡ ἀθωότης τοῦ Κυρίου, ἦν τοσάκις ἐνώπιον τῶν κατηγορῶν αὐτοῦ διεκήρυξεν ὁ Πιλάτος, ἢ ἐπιβλητικῆ καὶ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ταύτῃ ταπεινώσει στάσις τοῦ Κυρίου ἐνώπιον αὐτοῦ, οἱ λόγοι αὐτοῦ, διὰ τῶν ὁποίων κατ' ἐπανέληψιν ἐδίξε τὴν συνείδησιν τοῦ Πιλάτου, ἢ μαρτυρία τῆς συζύγου αὐτοῦ περὶ τοῦ

ἐκκλησιαστικῶν ὀνειρώτων αὐτῆς, πάντα ταῦτα ἐνεποιήσαν τοιαύτην ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὥστε νὰ συνεισθάνῃ ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ συνηθούς τινός καταδίκου. Τώρα ὁμῶς ἀκούει, ὅτι ὁ Χριστὸς ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν. Ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῶν τούτῳ καταλαμβάνεται ὑπὸ φόβου καὶ ταραχῆς. Ὁ λόγος οὗτος ἐρμηνεύει αὐτῷ τὴν μέχρι τοῦδε ἐντύπωσιν. Ἦν ἐνεποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ φοβεῖται ἐκεῖνον, ὃν πρότερον ἐμαστίγασεν, ἐκακοποίησε καὶ ἐνέπειαιξεν. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐγνώριζεν ὁ Πιλάτος τοὺς ἐλληνικοὺς μύθους περὶ υἱῶν τῶν θεῶν, περὶ ἡμιθέων, οἵτινες ἔζησαν καὶ συνανεστράφησαν ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τῶν θνητῶν ἀνθρώπων, καὶ διαλογίζεται νῦν μήπως ὁ θαυμάσιος οὗτος ἄνθρωπος εἶναι υἱὸς θεοῦ τινος; Ἄν πρότερον ὁ Πιλάτος ἔσκαπτε τοὺς περὶ τῶν θεῶν μύθους τῆς ἐθνικῆς θρησκείας, νῦν ὁμῶς, ὅτε ἤκουσεν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἑαυτὸν υἱὸν Θεοῦ ἐποίησε, δὲν εἰρωνεύεται πλέον, ἀλλὰ τὸναντίον περιφοβὸς καὶ ἐντρομος πρὸ τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἰησοῦ σκέπτεται μήπως ἐνέχη τὶ τὸ ἀληθές ἢ σκαπτομένη πίστις. Καὶ ἂν τοῦτο ἠλήθευεν; Ἄν ὑπάρχη ζωὴ πέραν τοῦ τάφου, ζωὴ αἰώνιος; Τότε οὐαὶ σοι, δειλὲ καὶ ἀδικε κριτά. Ἡ σκέψις αὕτη; ἀλλ' ἂν ὑπάρχη μετὰ θάνατον ζωὴ, κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις, εἶναι τὸ κέντρον, ὅπερ οὐδεὶς ἄπιστος καὶ σκώπτῃς τῆς πίστεως δύναται νὰ ἐκφυγῇ καὶ ἀπαλλαγῇ. Ἡ σκέψις αὕτη ἐπὶ μᾶλλον ταραττεται καὶ ἀνησυχεῖ τὸν ἀσεβῆ καὶ ἄπιστον, ὁσάκις ἐξωτερικὰ γεγονότα προκαλοῦσι καὶ διαγειροῦσιν αὐτήν. Τί θὰ ἔδιδον πολλοί, ἂν ἡ σκέψις αὕτη, ὁ φόβος οὗτος πρὸ τῆς δυνατότητος τῆς αἰωνιότητος κατεπνίγετο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐξηφανίζετο; Καὶ ὁ Πιλάτος ταρασσεται καὶ ἀνησυχεῖ εἰς μέγαν βαθμὸν καὶ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν νέαν κατηγορίαν τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, παραλαμβάνει τὸν Κύριον καὶ εἰσέρχεται μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ Πραιτώριον καὶ ἐμφορβὸς ἔρωτᾷ αὐτόν «Πόθεν εἰ σύ;» Εἶσαι πράγματι πλέον ἢ ἄνθρωπος, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ Κύριος ὁμῶς οὐδεμίαν ἀπόκρισιν ἔδωκεν αὐτῷ. Πρότερον κατὰ τὴν πρώτην ἀνάκρισιν τοῦ Κυρίου, ὁ Πιλάτος εἶπεν εἰς τὸν Χριστόν «Οὐκοῦν βασιλεὺς εἰ σύ;» Ὁ Κύριος ἀπήντησε· «σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἰμι ἐγώ· ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς». Οὐχὶ δι' ἐξωτερικῶν μέσων δυνάμεως καὶ ἐξαναγκασμοῦ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον νὰ ὑποτάξω τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ διὰ τῆς μαρτυρίας καὶ βεβαιώσεως τῆς ἀληθείας νὰ πείσω καὶ ἐλευθέρω αὐτοὺς πρὸς ἑμαυτόν, καὶ καταστήσω αὐτοὺς ὑπηκόους τῆς ἀληθείας· αὕτη εἶναι ἡ κλήσις καὶ ὁ τρόπος, δι' οὗ τὴν ἐξουσίαν ἦλθον νὰ θεμελιώσω καὶ νὰ ἐξασκήσω. Ἀλλ' ἡ ἐξουσία αὕτη δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τοὺς Ἰουδαίους· ἐπεκτείνεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐθνικοὺς καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Πιλάτον. «Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς», προσθέτει ὁ Κύριος. Πᾶς ὅστις ἔχει σχέσιν καὶ συγγενεῖαν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, κλίσιν καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτήν, δὲν κλείει τὰ ὦτα εἰς τὸν γεννη-

θέντα μάρτυρα καὶ κήρυκα τῆς ἀληθείας. Καὶ τὸν προσορισμὸν αὐτοῦ τοῦτον ὁ Κύριος δὲν παραιτεῖται καὶ ἐν τῇ φοβερᾷ ταύτῃ ὥρᾳ νὰ ἐξασκήσῃ. Ἀλλ' ὁ Πιλάτος δὲν ἦτο ἄξιος τῆς ἀληθείας, διὰ τοῦτο σκώπτων διακόπτει τὴν ἀνάκρισιν λέγων. «Τί ἐστὶν ἀλήθεια;» Ἀπὸ τὸν Πιλάτον ἀλήθεια εἶναι σαφὰ τις ἄνευ οὐσίας καὶ μάταιος ὀνειροπόλος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις εἴη διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Ἀπὸ ἀπαντᾷ λοιπὸν ὁ Κύριος εἰς τὸν Πιλάτον, ὅστις τὴν ἀλήθειαν, ἣν ἦλθε νὰ μαρτυρήσῃ, οὐδόλως ἠθέλε νὰ ἀκούσῃ. Ὁ Πιλάτος αἰσθάνεται ἑαυτὸν θιγόμενον ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης τοῦ Χριστοῦ, αἰσθάνεται, ὅτι τὸ ἡγεμονικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα προσεβλήθη καὶ κυμαινόμενος μεταξὺ ἀλαζονείας καὶ φόβου, μεταξὺ ἐξωτερικοῦ πείσματος καὶ ἐσωτερικῆς δειλίας ἔρωτᾷ τὸν Χριστόν· «Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; Οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαί σε;» Ὁ Κύριος, ὅστις εἰς τὰς λοιδορίας καὶ συκοφαντίας τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἐλήρησε σιγῆν, ἀπαντᾷ ἡσύχως καὶ πραέως εἰς τὸν πεφοβισμένον καὶ ἐξωργισμένον ἡγεμόνα· «οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν. Διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει». Ὁ Κύριος πολλάκις μέχρι τοῦδε ἐδήλωσε καὶ ἔργῳ ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ ζωὴ αὐτοῦ δὲν ἐξηρτάτο ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀλλ' ἐκ τῆς ἐλευθέρως αὐτοῦ θελήσεως, ἐκ τοῦ θελήματος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ὁ σταυρικὸς αὐτοῦ θάνατος, δὲν εἶναι, ὡς νομίζει ὁ Πιλάτος, ἐλευθέρῳ ἐκτέλεισις τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἀλλ' εἶναι ἄνωθεν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τεταγμένος «Οὐδεὶς αἴρει, εἶχεν εἶπει, τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτήν ἀπ' ἑμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω λαβεῖν αὐτήν. Ταύτην τὴν ἐντολήν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρὸς μου». Ἀναγινώσκοντες ἐν τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ, ὅτι πολλάκις οἱ Ἰουδαῖοι ἐπειραθῆσαν νὰ συλλάβωσιν αὐτὸν καὶ λιθοβολήσωσιν, ἀλλ' ὁ Κύριος ἐξηλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν διότι δὲν εἶχεν εἰσέτι σημάνη ἢ ὥρα, ἢ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τεταγμένη, νὰ ὑποστῇ τὸν σταυρικὸν θάνατον πρὸς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Τὴν ἐξουσίαν λοιπὸν ἐπὶ τὸν Κύριον ἔχει ὁ Πιλάτος ἄνωθεν· εἶναι τὸ ὄργανον τοῦ Θεοῦ πρὸς ὑψηλότερον σκοπὸν. Οὐδεμίαν ἐξουσίαν εἶχεν ἐπ' αὐτόν ὁ Πιλάτος παρὰ ἐφ' ὅσον ἐπέτρεπεν αὐτῷ ὁ πατήρ. Τὰ πάθη αὐτοῦ προέρχονται ἐκ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ. Ὅσον καὶ ἂν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ μαινώνται καὶ κακοποιῶσιν αὐτόν, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὸ ὄριον, ὃ ἔθετο ὁ Πατήρ ἄνωθεν. Οὐχὶ λοιπὸν τύχη τυφλὴ καὶ εἰμαρμένη, ἀλλ' ἡ θεία βουλή καὶ δύναμις διέπει τὰ πάντα εἰς τὰ πάθη αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ συνεισθήσει ταύτῃ ὁ Κύριος πρὸς καὶ ἡρεμὸς ὑπομένει τὰ φορικτὰ αὐτοῦ πάθη. «Διὰ τοῦτο, προσθέτει ὁ Κύριος, ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει». Ἄν καὶ εἶσαι τὸ ὄργανον τοῦ ὑψηλοῦ βραχίονος τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶσαι ὁμῶς ἀπληλαγμένος εὐθύνης. Κύριος ὁ Θεὸς ὁ εἰσαγαγὼν σε εἰς τὸν πειρασμὸν τοῦτον, σοὶ ἔδωκε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὰ μέσα νὰ ὑπερνικήσῃς αὐτόν· ἂν μὴ ὑπερνικήσῃς τὸν πειρασμὸν τοῦτον, καθίσταται ἔνοχος,

Ἄλλ' ὁ παραδιδούς μέ σοι μέζονα ἁμαρτίαν ἔχει· ὁ Καίσαρ καὶ τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων διαπράττουσιν ἁμαρτίαν μεγαλύτεραν, διότι αὐτοὶ με ἐγνώρισαν καὶ ἐν τούτοις με ἐμίσησαν· σκοπίμως αὐτοὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἀπέκλεισαν εἰς τὴν ἀλήθειαν· βιαίως προσεπάθησαν νὰ ἐξαλείψωσι τὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἀκουσίως ἐνεποίησα εἰς αὐτούς. Σὺ εἶσαι ὁ ἀπατηθεὶς, ἐκεῖνοι εἶναι οἱ ἀπατήσαντες· ἐκεῖνοι ἠμάρτησαν, σὺ ἐγένονοι κοινωνὸς τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. Σὺ σήμερον μόλις ἔχεις τὴν εὐκαιρίαν ἐν τούτῳ ταπεινώσει νὰ με γνωρίσης, ἐκεῖνοι ὁμως εἶχον τὰς ἄγιας Γραφάς, αἵτινες ἐμαρτύρουν περὶ ἐμοῦ, τὴν θείαν διδασκαλίαν μου, τὰ ἔργα, ἃ οὐδεὶς ἄλλος ἐποίησε, ταῦτα ἦσαν τρανὰ μαρτύρια νὰ πιστεύσωσιν εἰς ἐμέ, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἠθέλησαν. Ὁ λόγος οὗτος τοῦ Κυρίου εἶναι ὁ τελευταῖος αὐτοῦ λόγος πρὸς τὸν Πιλάτον, λόγος μέγας καὶ σημαντικός, ἀλλὰ συγχρόνως δίκαιος καὶ πρῶτος. Ἀναγνωρίζει ὁ Κύριος, ὅτι ὁ Πιλάτος εἶχεν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ἐπὶ πάσης τῆς χώρας· εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμένη ἐξουσία. Ἡ ἐξουσία ὁμως ἐπ' αὐτὸν εἶναι κατὰ θεῖαν βουλὴν καὶ παραχώρησιν. Εἶναι τὸ ἀσυναίσθητον ὄργανον τῆς βουλῆς τοῦ ἐπουρανίου Πατρὸς, εἰς ὃν ὁ Κύριος ἐν πλήρει συναισθήσει καὶ ἐλευθερίᾳ ὑποτάσσεται. Ὁ Πιλάτος ὁμως δὲν ἦτο ἠναγκασμένος νὰ ἁμαρτήσῃ, μόνον ἐπειράχθη, ἀλλ' ἐνέδωκεν εἰς τὸν πειρασμὸν καὶ οὕτως ἐγένετο ἔνοχος καὶ ἄξιος τιμωρίας.

Ἐπὶ τούτοις βαθμοὶ τῆς ἐνοχῆς καὶ τῆς ἁμαρτίας· ὅσοι μᾶλλον ὁ ἄνθρωπος ἐγνώρισε τὴν ἀλήθειαν, ὅσοι μᾶλλον εἶχεν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσῃ καὶ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν, ὅσοι μᾶλλον εἶχεν ἀφορμὴν νὰ ἀποφρεύγῃ τὸ κακὸν καὶ νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθόν, ὅσοι μᾶλλον τυγχάνει τιμωρητέος μὴ ἀκούσας τὴν φωνὴν τῆς ἀληθείας. Διὰ τοῦτο τὸ ἀνώτερον συνέδριον τῶν Ἰουδαίων εἶναι μᾶλλον τοῦ Πιλάτου ἔνοχον καὶ τιμωρητέον. «Ἐκεῖνος ὁ δούλος, ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ καὶ μὴ ἐτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς· ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν δαρήσεται ὀλίγας». Ὁ τελευταῖος οὗτος λόγος τοῦ Κυρίου ἐπιτοαί βεβαίαν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Πιλάτον. Συναισθάνεται, ὅτι τοιοῦτον λόγον δὲν δύναται συνήθως τις ὑπόδικος νὰ ἐκφέρῃ· συναισθάνεται, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπέναντι αὐτοῦ εἶναι ἠθικῶς ὑπέρτερος. Ἰστάται ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς κριτῆς, ὅστις διεἶδε καὶ ἐστάθμισεν αὐτὸν ἠπίως καὶ δικαίως ὡς ἔνοχον ἁμαρτωλόν. «Ἐκ τούτου ἐξήτει ὁ Πιλάτος ἀπολύσαι αὐτόν». «Κατέπληξεν αὐτόν, ἐρημνεύει ὁ Χρυσόστομος· διὰ τῶν ῥημάτων καὶ σαφῆ παρέσχετο τὴν ἀπολογία· ὅθεν καὶ ἐξήτει αὐτὸν ἀπολύσαι ἐκεῖνος». Ἀπὸ ταύτης τῆς στιγμῆς προσεπάθει ὁ Πιλάτος εἶ μᾶλλον νῦν ἢ πρότερον, εἶ νῦν σοβαρώτερον νὰ ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦν· Ὁ Πιλάτος, ἐπ' ὅσον ὀμίλει ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, λαμβάνει θάρρος καὶ δύναμιν νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτόν, εὐθύς ὁμως ὡς ἐμφανίζεται πρὸ τοῦ μαινομένου πλήθους, ταράττεται πάλιν, καθίσταται ἀδύνατος καὶ ἐνδοτικός. Ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἐμπνέει αὐτῷ θάρρος καὶ δύναμιν νὰ ἐπιτελέσῃ εὐ-

λόχος τὸ καθήκον αὐτοῦ, νὰ δώσῃ τὴν νίκην εἰς τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀλήθειαν, πρὸ τῶν ἐχθρῶν ὁμως τοῦ Κυρίου κλονίζεται καὶ ἡ προσπάθεια αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ματαιοῦται. Λαμβάνει λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Κύριον καὶ ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ ἐξηγρωμένου πλήθους τῶν Ἰουδαίων. ἵνα καταστήσῃ γνωστὴν τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ εἰς αὐτούς, οἱ Ἰουδαῖοι ὁμως κράζουσιν· «Ἄν τοῦτον ἀπολύσῃς οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. Ἡδὲ ὁ βασιλεὺς ἑαυτὸν ποιοῦν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι». Οἱ Ἰουδαῖοι δὲν κατολογοῦσι πλέον τὸν Χριστόν, δὲν ἔχουσι πλέον νέας κατηγορίας κατ' αὐτοῦ· πᾶσαι αἱ παλαιαὶ κατηγορίαι πρὸς τὸν Πιλάτον κατ' αὐτοῦ ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ. Ἔτι προβάλλουσιν αὐτὸν τὸν ἡγεμόνα· ἀπειλοῦσιν αὐτὸν διὰ τῆς κατηγορίας, ὅτι ἂν ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν Ἰησοῦν, δὲν εἶναι πλέον φίλος τοῦ Καίσαρος, διότι πᾶς ὁ βασιλεὺς ἑαυτὸν ποιοῦν ἀντιστρατεύεται κατὰ τοῦ αυτοκράτορος· ἀπειλοῦσιν αὐτόν, ὅτι θὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Ρώμην, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ αυτοκράτορος Τιβερίου, ὅτι ἐπροστάτευσεν τὸν στασιαστὴν Ἰησοῦν ἐναντίον τῆς κυριαρχίας τοῦ αυτοκράτορος. Μέχρι τοῦδε ἠγωνίζετο ἡ κακία καὶ μοχθηρία πρὸς τὴν συνείδησιν αὐτοῦ, πρὸς τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας, τώρα ὁμως θίγεται τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ συμφέρον, ἡ θέσις αὐτοῦ ὡς αυτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου περιπλέκεται μετὰ τῆς κατηγορίας κατὰ τοῦ Ἰησοῦ. Ἔως τώρα ἐκυμαίνετο μετὰ τῆς εὐνοίας τοῦ ὄχλου καὶ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, τώρα ὁμως βλέπει, ὅτι διακινδυνεύουσι ὑμῖνα αὐτοῦ συμφέροντα. ἡ προσωπικὴ αὐτοῦ τιμὴ, τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ, αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ. «Ἄν τοῦτον ἀπολύσῃς οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος...». Ἀκούει τὸ ὄνομα τοῦ Καίσαρος, καὶ ἐπὶ τῷ ἀκουσμάτι τούτῳ καταλαμβάνεται ὑπὸ φόβου καὶ τρόμου. Γνωρίζει τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο μέσον, οὐκ ἔστιν προθύμως ἐτοιμασθεὶς χρῆσιν ἢ τυραννίᾳ τῆς κατηγορίας τῆς ἐσχάτης προδοσίας, ἐνεκα τῆς ὁποίας τόσαι περιουσίαι ἐδημεύθησαν, τόσα βασανιστήρια ἐφορμήσθησαν καὶ τὸ αἷμα τοσούτων ἐγεννηθῶν ὁμοίων καὶ ἄλλων πολιτῶν ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθη ἀνά τὰς ἀγυῖας τῆς αἰωνίου πόλεως, τῆς Ρώμης. Γνωρίζει πόσον καχύποπτος ἦτο ὁ γηραιὸς αυτοκράτωρ Τιβέριος, καὶ μάλιστα νῦν, ὅποτε εἶχε καταστῆ μᾶλλον αἰμοδιψῆς καὶ θηριώδης ἐνεκα τῆς δολιότητος καὶ προδοσίας τοῦ ἐμπίστου αὐτοῦ φίλου Σηϊτανοῦ, εἰς τὴν εὐνοίαν τοῦ ὁποίου ἐλέγετο, ὅτι ὄφειλε τὴν θέσιν αὐτοῦ ὁ Πιλάτος!

Ὁ Πιλάτος εἶχε διαπράξει ἐν τῷ παρελθόντι τόσας ἀδικαίας καὶ ἀδικίας, ὥστε νὰ φοβηθῇ καὶ τρομάξῃ μήπως διακινδυνεύσῃ τὰ πάντα, ἂν μετεδίδοντο εἰς τὸν αυτοκράτορα αἱ κακοηγίαι αὐτοῦ. Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἠδύνατο νὰ στέρξῃ νὰ κατηγορηθῇ εἰς τὸν αυτοκράτορα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. Ἡ μετὰ τούτης δεξιότητος καὶ δολιότητος προβληθεῖσα κατηγορία τῶν Ἰουδαίων ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν τόλμην καὶ ψυχραιμίαν, ματαιώνει πᾶσαν περὶ ἀπολύσεως τοῦ Ἰησοῦ

1. Ἰωα. Ἐβρ. Ἀρχ. Β' 18, 6, 15.

2. Ἰωα. Ἐβρ. Ἀρχ. ΙΗ', 3, 1—2. Ἰουδ. Πόλ. ΙΙ, 9, 2, 3, 4. Λουκ. ιγ, 4. Πρ. Ἀπ. ε', 40.

ἀπόφασιν. Τώρα ἰσχύει ἢ ἑαυτὸν νὰ σώσῃ καὶ τὸν Ἰησοῦν νὰ καταδικάσῃ ἢ τὸν Ἰησοῦν νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερον καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἐκθρονισθῇ. Καὶ ἡ ἐκλογή δὲν ἦτο δύσκολος. Οὐδεὶς δύναται, σκέπτεται ὁ Πιλάτος, νὰ ἀξιώσῃ παρ' αὐτοῦ ἀντὶ ἐνὸς κατηγορουμένου Ἰουδαίου νὰ ἀπολέσῃ αὐτὸς τὸ δέξιμα αὐτοῦ, τὴν δοξάν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὰ πλούτη αὐτοῦ. Προτιμότερον νὰ διαπράξῃ ἀδικίαν παρὰ νὰ πάθῃ ὁ ἴδιος. Προτιμότερον νὰ σώσῃ τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου παρὰ νὰ ἀποδώσῃ τώρα δικαιοσύνην. Οὕτως ὁ Πιλάτος, ὅστις τοσάκις ἐν τῷ παρελθόντι εἶχε παραβιάσει τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀλήθειαν, δὲν αἰσθάνεται τώρα ἐν ἑαυτῷ τὴν δύναμιν τὴν μόνην ταύτην, πράξιν τῆς δικαιοσύνης, ὡς ἐπεθύμει, νὰ ἐπιτελέσῃ. Ὁ Πιλάτος, ὅστις τοσάκις εἶχε καταχρασθῆ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, δὲν εἶναι εἰς θεῖον τώρα ἀπαξίμονον νὰ ἀποδώσῃ, ὡς ἠθελε, δικαιοσύνην. Περφοβισμένος λοιπὸν καὶ ἐπτοημένος ἐνεκα τῆς ἀπειλῆς τῶν Ἰουδαίων παραιτεῖται πλέον πᾶσαν ἀντίστασιν καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ δικαστικὸν βῆμα, ἵνα ἐκείθεν ἐξαγγείλῃ τὴν κατὰ τοῦ Χριστοῦ καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, ἵνα παραχωρήσῃ τὴν νίκην εἰς τὴν ἀδικίαν καὶ μοχθηρίαν, τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον παραδόξῃ εἰς τὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἰδίαν ἀδυναμίαν καὶ ἀσυνειδησίαν ἐπιπραγμάσῃ. «Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, ἐβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ ἢν δὲ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, ὥρα δὲ ὥσει ἔκρη». Τὸ βῆμα, ἐξ οὗ θὰ ἀπήγγελλε δημοσίᾳ τὴν καταδίκην τοῦ Κυρίου, ἐτέθη ἐν ὑπαίθρῳ ἐπὶ πλατείᾳ, κειμένης πρὸ τοῦ Ἱεραιτωρίου, φερούσης δὲ ὄνομα ἑλληνικόν, Λιθόστρωτος, καὶ ἐβραϊκόν ἢ ἁρμαϊκόν Γαββαθᾶ, διότι ἀμφότερα αἱ γλῶσσαι αὐταὶ ἐλαλοῦντο ἐν Ἱερουσαλήμ. Λιθόστρωτος ἐκαλεῖτο ἢ πλατεῖα αὕτη, διότι ἦτο κατεσκευασμένη διὰ μικρῶν ἐκ ποικίλων χρωμάτων πετρῶν, μωσαϊκῶν. Ὁ ἱεὺς εὐαγγελιστῆς ἀναγράφει τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τοῦ κοσμοϊστορικοῦ γεγονότος τῆς καταδίκης τοῦ Χριστοῦ ἐχούσης δι' αὐτὸν καὶ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ αἰωνίαν σημασίαν. Ἀλλὰ διατί ἐπισπεύδει τὴν κατὰ τοῦ Κυρίου ἀπόφασιν καὶ δὲν ἀναβάλλει αὐτὴν ὡς ἐπραξάν βραδύτερον μετὰ πολλῶ μεζῖνος δικαιοσύνης καὶ φρονήσεως διὰ τὴν κατὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου κατηγορίαν οἱ διάδοχοι αὐτοῦ Φῆλιξ καὶ Φῆστος; Διατί δὲν ἐξήτησε νὰ ἀνακρίνῃ μάρτυρας ἰδίως ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἔνθα ὁ Κύριος τὸν πλεῖστον χρόνον ὀτρύνε καὶ ἔδρασε; Διατί δὲν ἀναβάλλει τὴν δίκην μετὰ τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὑποχωρεῖ εἰς τοὺς ἄρχοντας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ δίδει πέρας εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ κατηγορίαν; Ἡ ἀκατανίκητος αὐτοῦ ἀδυναμία καὶ ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθέντα ἐγκλήματα ἐνέφλωσαν αὐτὸν καὶ ἐσκότισαν τὴν διάνοιαν αὐτοῦ τοσοῦτον, ὥστε πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ σωτηρίαν νὰ καταδικάσῃ παράτα τὸν Ἰησοῦν. Ἄν πρότερον, ὁπότε οὐδένα κίνδυνον διέτρεχεν ὁ ἴδιος, δὲν ἀπέδωκε δικαιοσύνην, νῦν, ὁπότε ἐμφανίζεται κίνδυνος προφανῆς δι' αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ, δὲν δύναται πλέον νὰ συγ-

κρατηθῆ, δὲν δύναται παράτα νὰ μὴ ἐνδώσῃ. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀνῆλθε τὸ βῆμα, πρὸ τοῦ νὰ ἀπαγγείλῃ τὴν κατὰ τοῦ Χριστοῦ καταδίκην, ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς μισητοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν ἀμνηϊάν. εἰς τὴν περιήγαγον αὐτὸν. θέλει νὰ ἱκανοποιήσῃ ἑαυτὸν διὰ τὸν ἐκβιασμόν, ὃν ἐξησκίασεν ἐπ' αὐτὸν καὶ πρὸς τοῦτο σκοπεῖ καὶ ἐμπαίζει αὐτοὺς διὰ τὰς περὶ βασιλέως Μεσσίου ἐλπίδας τοῦ Ἰσραὴλ ἀναφανῶν. «Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν». Οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, ὅτε ἐμαστίγωσαν τὸν Χριστὸν σκοπτοντες τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα, ἐνέδυσαν αὐτὸν χλαμίδα κοκκίνην, ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀντὶ βασιλικῶν στέμματος ἀκάνθινον στέφανον, καὶ ὡς σκῆπτρον ἔδωκαν εἰς τὴν δεξιάν αὐτοῦ κάλαμον, καὶ ἐμπαίζοντες αὐτὸν ἔλεγον «χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Ὁ Πιλάτος λοιπὸν δεικνύων τὸν ἐν τοιαύτῃ ταπεινώσει καὶ ἐξουδενώσει Κύριον εἰρωνεύεται τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες ἀνέμενον πάντοτε βασιλέα Μεσσίαν, καὶ τώρα, ὅτε ἐπέτυχον τοιοῦτου, τὰ πάντα μετέχονται, ἵνα σταυρώσωσιν αὐτὸν καὶ φωνεῖ «Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν». Ἀλλὰ διὰ τῆς εἰρωνείας καὶ τοῦ ἐμπαίγμου αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο ἐπέτυχε παρὰ ἐπὶ πλέον νὰ ἐρεθίσῃ καὶ διεγείρῃ αὐτούς. Ὁ λαὸς παροξυνόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ἐπιζητεῖ νῦν μετὰ μεζῖνος σφοδρότητος καὶ βιαιότητος νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησιν αὐτοῦ εἰς τὸν περιδεῆ ἡγεμόνα καὶ νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν ἀντίστασιν αὐτοῦ καὶ κραυγάζει μανιωδῶς «Ἄρον, ἄρον, σταυρώσον αὐτόν». Ὁ Πιλάτος αἰσθάνεται εὐχαριστήσιν καὶ ἱκανοποιήσιν, ὅτι ἠδύνατο νὰ βασιλεύσῃ καὶ σκώψῃ τὸν σκληροτράχηλον καὶ περιφρονημένον τοῦτον λαὸν καὶ μάλιστα τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸ ἐλεῖνον αὐτοῦ σκῶμμα ἐρωτῶν «Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω»; Τότε οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα δώσωσι τέρμα εἰς τὴν πικρὰν ταύτην εἰρωνείαν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἐπιτύχωσι τέλος τοῦ σατανικοῦ αὐτῶν σκοποῦ λαμβάνουσιν αὐτοὶ τὸν λόγον καὶ ἀπαντῶσιν εἰς τὸν ἡγεμόνα «Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα».

Οἱ ὑποκριταί. Ἐν ᾧ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἐμίσουν καὶ ἐβδελύσσοντο τὴν ρωμαϊκὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπεδοκίμαζον πᾶσαν στάσιν καὶ ἐξέγευσαν κατὰ τῆς ρωμαϊκῆς ἀρχῆς, διὰ τοῦστόματος αὐτῶν νῦν δολίως ὑποκρίνονται πίστιν, ὑπακοὴν καὶ ὑποταγὴν δουλικὴν εἰς τὸν μισητὸν αὐτοῖς αυτοκράτορα, ὅπως ἐπιτύχωσι τῆς κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐκδικήσεως. Ἀλλὰ διὰ τοῦ λόγου τούτου «οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα», ἀπαρνοῦνται δημοσίᾳ τὴν περὶ τοῦ Μεσσίου ἐλπίδα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ παραιτοῦνται εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα τὴν ὑψίστην παρηγορίαν τοῦ λαοῦ, τὸ κέντρον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἱστορίας αὐτῶν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀπεκαλύφθη ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ ἀσυνειδησία τοῦ Πιλάτου, ἡ ἀγνωμοσύνη καὶ ἡ κακία τοῦ λαοῦ, ἡ μοχθηρία καὶ ἡ ὑποκρισία τῶν ἀρχιερέων, καὶ διέλαμψεν ἡ ἀφρότης τοῦ Κυρίου, ὁ Πιλάτος κατεδίκασε τὸν Χριστὸν εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον ὡς τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Ὡς βασιλέα τῶν Ἰουδαίων κατεδίκασε τὸν Χριστὸν ὁ Πιλάτος, καὶ διὰ τοῦτο ὡς αἰτίαν τοῦ σταυρικοῦ αὐτοῦ θανάτου ἐπέγραψεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ «Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Μὲ ποῖον βλέμ-

μα παρετήρησεν ὁ Κύριος τὸν Πιλάτον, ὅτε οὗτος ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ, ἵνα ἀποστερήσῃ αὐτὸν τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἐκεῖ περιέχεται ἡ ἐξουσία, ὅταν ἀκατασχέτως ἐπιχωρῇ εἰς τὰς παραλόγους καὶ παρανόμους ἀξιώσεις τοῦ λαοῦ, τότε καταντῶ θεοαυτινὴς καὶ δουλὴ τῆς ἀδυναμίας καὶ παρανομίας ἀλεθρία εἰς πᾶσαν τὴν χώραν, εἰς πάντα τὸν λαόν. Ἐκεῖ καταντῶ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν πᾶσαι αἱ προτροπαὶ καὶ νοθεύσῃα ναναγῶσιν, ὅταν καταπνίγῃ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, καὶ βαδίξῃ τὴν ὁδὸν τοῦ ἰδίου ὀλέθρου. Ὁ Πιλάτος κατεδίκασε τὸν Χριστὸν ὡς τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Ἡ πρώτη κατηγορία τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Χριστοῦ ἦτο, ὅτι ἔλεγεν ἐαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. Ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας τοῦ Ἰσραὴλ εἶχε προκαταγγελθῆ διὰ τοῦ στόματος τῶν ἁγίων προφητῶν ὡς βασιλεὺς, ἀλλὰ βασιλεὺς αἰώνιος, βασιλεὺς μέλλων νὰ στήσῃ τὸν θρόνον αἰώνιον, νὰ ἰδρῦσῃ βασιλείαν αἰώνιαν. Οὕτως ὁ γέρον Ἰακώβ ἀποθνήσκων προσεῖδεν ἐκείνον, οὐτινος οὐδέποτε τὸ σκήπτρον καὶ ἡ ἐξουσία θὰ ἐκλείψῃ. Ὁ Προφήταξ Δαυὶδ προκατήγγλεν ἐκείνον, οὐτινος ὁ οἶκος καὶ ἡ βασιλεία οὐδέποτε θὰ ἐκλείψωσι, καὶ ὁ θρόνος θὰ εἶναι αἰώνιος. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας προσεῖπεν ἐκείνον, οὐτινος ἡ ἀρχὴ καὶ ἐξουσία θὰ εἶνε ἐπὶ τῶν ὄμων αὐτοῦ, ὁ τίμιος σταυρὸς, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄμιον, καὶ θὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ὁ προφήτης Δαυὶδ προεφήτευσεν ἐκείνον, οὐτινος ἡ βασιλεία θὰ εἶναι αἰώνια καὶ οὐδέποτε θὰ ἐκλείψῃ, καὶ ὁ προφήτης Ζαχαρίας ὡς τὸν βασιλέα, ὅστις εἰσέρχεται εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν δίκαιος καὶ σωζων καὶ πρᾶξ. Κατὰ τὰς καλαιᾶς δὲ προφητείας ἐδηγγεῖσθη καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς τὴν παρθένον Μαρίαν· «Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται καὶ δώσει Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος». Οἱ Ἀρχιερεῖς λοιπὸν καὶ οἱ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ὡς ἐρημνεύονται τῶν Γραφῶν ἔπρεπε νὰ γνωρίζωσιν, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ ἐπηγγελμένου Μεσίου θὰ ἦτο αἰώνια καὶ διὰ τοῦτο πνευματικῆς, θείας φύσεως. Διότι τὸ ἐπίγειον καὶ αἰσθητὸν εἶναι πρόσκαιρον καὶ παροδικόν. Αὐτοὶ ὅμως διαστρέφοντες καὶ νοθεύοντες τὰς περὶ Μεσίου ἐλπίδας τοῦ Ἰσραὴλ, ἐπεθύμουν καὶ ἐπεζητούν ἐπίγειον Μεσσίαν βασιλέα. Μόνον τοιοῦτον θὰ ἐδέχοντο, μόνον εἰς τοιοῦτον, ὅστις θὰ ἀπλευθέρου αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ὁμαίικου ἔνυγού καὶ τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν φιλοτιμίαν θὰ ἱκανοποιεῖ, θὰ ὑπετάσσοντο. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν πολιτικὴν ταύτην περὶ Μεσίου ἐλπίδα αὐτῶν, ἀπέρριψαν αὐτόν, ἐνοχοποίησαν αὐτὸν συκοφαντήσαντες καὶ ἀποδώσαντες αὐτῷ ἅτι ἀκριβῶς δὲν ἤθελε νὰ εἶναι, ἑπίγειος βασιλεὺς. ἀποδώσαντες αὐτῷ ἅτι αὐτοὶ ἤθελον νὰ εἶναι, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, πρόσκαιρος καὶ ἐπίγειος βασιλεὺς. Ὁ Κύριος οὐδέποτε πρὸ τῶν Ἰουδαίων ἐκάλεσεν ἑαυτὸν βασιλέα. Ἀλλὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην συνερέσανεν ἐκ τοῦ μεσαιωνικοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος, διότι ὁ Μεσσίας τοῦ Ἰσραὴλ θὰ ἦτο καὶ

ὁ βασιλεὺς αὐτοῦ. Ὁ Πιλάτος πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ σωτηρίαν ἐνέδωκεν εἰς τὴν ἀξίωσιν τῶν Ἰουδαίων, κατεδίκασε τὸν Χριστὸν εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον καὶ παρεδωκεν αὐτὸν τοῖς στρατοῦσιν αὐτοῦ, ἵνα ἐκτελέσωσι τὴν ποινὴν τῆς σταυρώσεως τοῦ Κυρίου. Ἀλλ' ἠρατήθη ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτοῦ, διότι ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ ἐβίληθεις τῆς ἀρχῆς ἀπήχθη δεξιὸς εἰς τὴν Γόρην, ἐκείθεν δὲ ἐξουσίσθη καὶ ἐρημολισμένος καὶ ἀπλητισμένος δι' ἰδίας χειρὸς ἔδωκε τέρμα εἰς τὴν ζωὴν αὐτοῦ.

Ὁ Πιλάτος παραδὸς τὸν Κύριον, ἵνα σταυρωθῇ, ἐξεκλήρωσεν ἀσυναισθήτως τὴν προαιώνιον βουλὴν τοῦ Θεοῦ περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. Κύριος ὁ Θεὸς ὤρισεν, ἵνα ὁ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον κατέχων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ τὸ ἡγεμονικὸν ἄξωμα Πόντιος Πιλάτος ἔχων ἀπληρωμένον καὶ ἐξημενημένον τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας ἄνευ χαρακτῆρος καὶ συνειδήσεως πραγματοποίησιν τὴν θεῖαν βουλὴν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἡδὴ πολλαχού τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς ὑποτυποῦνται ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Γέρον Ἰακώβ ἀποθνήσκων σταυροειδῶς ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωσήφ Ἐφραΐμ καὶ Μανασσὴν καὶ ἠύλοησεν αὐτούς. Ὁ παυχάλιος ἄνεμος, ὁ τυπὸς αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, εἰρήνευε κατ' ἑτος ἐπὶ ἔθλου ἐχόντος σχῆμα σταυροῦ Ὁ Μωσῆς σταυροειδῶς ἐπάταξε διὰ τῆς ραβδου αὐτοῦ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ διήλθεν ὁ Ἰσραὴλ ὡς διὰ ἐρυθρᾶς. Ὁ ὄφις ἐν τῇ ἐρημῷ ὑψώθη ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἐπὶ ἔθλου σταυροειδοῦς. Σταυροειδῶς ἐτίθεντο τὰ ξύλα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐφ' οὗ προσεφέρετο ἡ θυσία. Σταυροειδῶς ἐχείοντο οἱ βασιλεῖς, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προφῆται. Τὸν σταυρικὸν αὐτοῦ θάνατον προεγνωρίζεν ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ προεῖπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ἐδήλωσε τὸν τόπον, ἐνθα θὰ ἐσταυρωθῆ, τὴν Ἱερουσαλήμ, τοὺς ἀνθρώπους ἐφ' ὧν θὰ καταδικάζετο εἰς θάνατον, τοὺς ἔρχοντας τοῦ Ἰσραὴλ, τοὺς ἐθνικοὺς, εἰς οὓς θὰ παρεδίδετο. Ἀλλὰ, ἂν καὶ προσγίνωσκε τὰ πάθη καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, βαδίξει ἐκουσίως τὴν ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου σιωπῶν. Γνωρίζει ὁ Κύριος, ὅτι τὸ μίσος τῶν ἀνθρώπων θέλει νὰ σταυρώσῃ αὐτόν, ἀλλὰ συγχρόνως γνωρίζει ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι, ὅτι δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, ὅτι ὁ θάνατος αὐτοῦ εἶναι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὀρισμένος διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ὅτε ἐφθασεν ἐγγὺς τῆς ἁγίας πόλεως, δὶο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ Ἰακώβος καὶ ὁ Ἰωάννης, παρεκάλεσαν αὐτόν, ἵνα, ὅταν ἰδρῦσῃ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, ἀξιώσῃ αὐτοὺς ἐξαρχετικῆς τιμητικῆς θέσεως. Ὁ Κύριος ἀπήντησεν, ὅτι δὲν ἐκλήθησαν ἐπ' αὐτοῦ, ἵνα κυριαρχήσωσιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἵνα διακονήσωσιν αὐτούς, καὶ προσέθηκεν, ὅτι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Μέχρι τοῦδε ἔργω τε καὶ λόγῳ ἀπείρωσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ ἐν οὐ μόνον πᾶσαν τὴν ἐνεργεῖαν αὐτοῦ ἀφιέρου ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν αὐτοῦ, καὶ δὴ κατ' ἄλ-

λον διάφορον τρόπον, τὴν ζωὴν αὐτοῦ θὰ δώσῃ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Ἐκείνοι λοιπόν, ἀντὶ τῶν θὰ δώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον, διατελοῦσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐλευθερωθῶσι ταύτης, ἂν μὴ δώσῃ ἀντὶ αὐτῶν τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον. Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῇ νυκτὶ ἐν ἣ παρεδίδοτο, σινεσθίωσαν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τὸ τελευταῖον δεῖπνον ἔλαβε ποτίριον καὶ εἶπεν αὐτοῖς· «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο ἔστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν». Τὴν ἀπολυρωτικὴν δύναμιν τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ θανάτου ἐδιδάχθησαν οἱ ἀπόστολοι παρ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, ὁμοφώνως ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτῶν τὸν λόγον περὶ λύτρου καὶ ἀντιλύτρου, ἀπολυρώσεως καὶ λυτρώσεως, ἰλασμοῦ καὶ ἰλαστηρίου καὶ ἔξαγορᾶς ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ¹, καὶ διδάσκουσιν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ἀληθὴς ἄμνος τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τύπος καὶ εἰκὼν ἦτο ὁ ἄμνος τοῦ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή ὀνομάζει τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ, τὸ αἷμα τῆς αἰωνίου διαθήκης, δι' οὗ καθαρῶνται αἱ συνειδήσεις ἡμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἐξακρατήρισε τὴν θυσίαν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ὡς τὴν μεγίστην ἀπόδειξιν τῆς ἀγάπης αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς· «Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ». Καὶ ὁ ἠγαπημένος μαθητὴς Ἰωάννης ἔγραψεν ἐν τῇ πρώτῃ καθολικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ· «Ἐν αὐτῷ ἔστιν ἡ ἀγάπη, ὅτι ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν», καὶ ὁ θεὸς Παῦλος ἔγραφε πρὸς Ἑφεσίους· «ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας». Γεγονὸς εἶναι, ὅτι ἡ ὁδός, ἣν ἐβιάσεν ἡ ἀνθρωπότης, εἶναι ὅλως διάφορος ἐκείνης, ἣν ὁ ἅγιος καὶ δίκαιος Θεὸς ἐχάραξε διὰ τὸν ἀνθρώπον. Διὰ τοῦτο ἡ θεία Γραφή διδάσκει· «Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθησαν· ἀνθρώπος τῇ ὁδῷ αὐτῇ ἐπλανήθη». Τοῦτο ἠσθάνετο ἡ ἀνθρωπότης, ἠσθάνετο τὴν ἐνοχὴν αὐτῆς καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐξιλεώσεως καὶ καταλλαγῆς πρὸς τὸν Θεόν, καὶ προσέφερε θυσίας αἱματηράς, «ἀλλ' ἀδύνατον αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας»².

Ἄλλ' οὔτε ἄπλοος ἀνθρώπος ἠδύνατο νὰ προσφέρει τὴν θυσίαν ταύτην, διότι ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου οἰκεῖ τὸ κακὸν καὶ ἡ ἁμαρτία, ἔγκειται ἡ διάνοια αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ, ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου ἐμφωλεύει ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ φιλαυτία, ἣτις ἀποκλείει τὴν ὑπὲρ τοῦ πλησίον αὐτοθυσίαν, οὐδέποτε δὲ δύναται νὰ ἐκριζωθῇ. Καὶ τὴν θυσίαν ταύτην τὴν ἐξιλαστήριον προσέφερον ἐκουσίως ἐξ ἀγάπης πρὸς ἡμᾶς ὁ μὴ γνούς ἁμαρτίαν Χριστὸς, ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ ὁ ἄμμος καὶ ἄσπιλος, αὐτὸς ὁ ἑσαρκωθεὶς υἱὸς τῆς ἀγάπης τοῦ Πατρὸς. Τοῦτο συναισθανόμεθα οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες, συναισθανόμεθα, ὅτι ὁ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὁ δίκαιος ὑπὲρ τῶν ἀδίκων προσήνεγ-

κεν ἑαυτὸν θυσίαν ἁμωμον τῷ Θεῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀνάμνησις τῶν παθῶν καὶ τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ θανάτου βαθύτατα συγκινεῖ ἡμᾶς καὶ ἀπειρα πλήθη πιστῶν σήμερον κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν συνωστίζονται ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς περὶ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν στεναγμοῖς καὶ δάκρυσιν ἀσπάζονται τοὺς ἀχρόντους αὐτοῦ πόδας καὶ ἐν καρδίᾳ συντριμμμένη καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσκυνοῦσι καὶ δοξάζουσι τὸν ὑπὲρ αὐτῶν σταυρωθέντα Λυτρωτὴν. Εἶθε τὰ πάνσεπτα τοῦ Κυρίου κἀθη οὐ μόνον νὰ συγκινήσωσιν ἡμᾶς κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξασκήσωσιν ἐφ' ἡμᾶς τὴν σωτήριον ἐκείνην ἐπίδρασιν, ἣν ἐπενήρογησαν ἐπὶ τοὺς ἀληθεῖς πιστοὺς πάντων τῶν αἰώνων, νὰ διεγείρωσιν ἐν ἡμῖν εἰλικρινῆ μετάνοιαν ἐφ' οἷς ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν, ἀποστροφὴν πρὸς τὰς ἁμορτίας, αἴτινες ἀνύψωσαν τὸν Κύριον ἐπὶ τὸν σταυρὸν, τὸ μῖσος, τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν παρανομίαν, οὕτως ὥστε νὰ μὴ θυσιάσωμεν ποτε, ὡς ὁ Πιλάτος, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀλήθειαν χάριν τῶν ἐπιγεῖων ἡμῶν ἀγαθῶν. ἀλλὰ μέχρι θανάτου νὰ ἀγωνιζόμεθα ὑπὲρ τοῦ δικαίου, καὶ νὰ ἐμπνεύσωσιν ἡμῖν πίστιν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ ὑπὲρ ἡμῶν προσπαγέντα Σωτῆρα Χριστὸν καὶ ἀγάπην ἀληθῆ πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ φίλους καὶ ἐχθρούς, ἀγάπην εἰλικρινῆ, ἀνευ τῆς ὁποίας δὲν δυνάμεθα νὰ εἶμεθα ἀληθεῖς μαθηταὶ ἐκείνου, ὅστις διεκήρυσεν, ὅτι «ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἔστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις»³. Εἶθε τὰ φοιτᾶ αὐτοῦ πάθη νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, ἣς τόσον ἔχομεν ἀνάγκην κατὰ τοὺς δυσχερεῖς καὶ χαλεποὺς τούτους χρόνους. «Ἐὶ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε» φωνεῖ πρὸς ἡμᾶς ὁ θεὸς Παῦλος⁴. «Ὡ! εἶθε, ἀδελφοί, τὰ σεπτὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν Λυτρωτοῦ πάθη νὰ ἐμπνεύσωσιν ἡμῖν τὰς ἀρετὰς ταύτας, αἵτινες διακρίνουσι τοὺς ἀληθεῖς χριστιανούς καὶ διέλθωμεν τὴν τρικυμώδη ταύτην τοῦ βίου θάλασσαν ἐν εἰρήνῃ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς πάντας καὶ ἀξιωθώμεν καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τοῦ μακαρισμοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν· «Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται»⁵.

1. Ἰωάν. ιγ', 35.
2. Γαλ. β', 15.
3. Ματθ. ε', 9.

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΔΑΛΜΑΤΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 3ης Ἰουλίου ἐ. ε. συνεκροτήθη ἐν Χερσεγανόβι τῆς Δαλματίας Ὁρθόδοξος Βαλκανικὴ Συνδιάσκεψις, διοργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου πρὸς προαγωγὴν διεθνούς φιλίας τῶν λαῶν διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν, ταύτης δὲ μετέσχον ἀντιπρόσωποι τῶν εἰς τὴν διεθνή ταύτην Ὀργάνωσιν ἀνηκόντων Ἑθνικῶν Συμβουλίων τῆς Ἑλλάδος, Βουλγαρίας, Σερβίας, Ρουμανίας καὶ Ἀλβανίας. Τὸ Ἑθν. Συμβούλιον τῆς Ἑλλάδος ἀντεπροσώπευσαν ἐντολῇ αὐτοῦ ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Π. Μπρατσιώτης καὶ ὁ ἐφημέριος τοῦ πανεπιστημιακοῦ ναοῦ αἰδέας κ. Ἐμμ. Μυτιληναῖος. Με-

1. Α' Πέτρ. α', 18, Α' Τιμ. β', 6.
2. Ἰωάν. ιε', 13.
3. Ἑβρ. ι', 4.

ταξύ των άλλων θεμάτων συζητήθησαν τὰ ζητήματα περί του καλλίτερου τρόπου της επιδράσεως των Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν εἰρήνευσιν καὶ ἀδελφωσιν των λαῶν τῆς Βαλκανικῆς, περὶ τῆς Κοινωνίας των Ἐθνῶν ἀπὸ ἐπιπέδου χριστιανικῆς, περὶ τῶν πρὸς ἄλληλα σχέσεων Ἐκκλησίας, Κράτους καὶ Ἐθνους ἐξ ἐπιπέδου ὀρθοδόξου. Κατὰ τὴν συνδιάσκεψιν ἀνεγνώσθη ἀνακοινωσις τοῦ γενικοῦ γραμματεῦς τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου τῆς Ἑλλάδος Καθηγητοῦ κ. Α. Ἀλιβιζάτου περὶ τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθν. Συμβουλίου, οἱ δὲ ἄλλοι ἀντιπρόσωποι ἀμείλιχον ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, μετασχηματίζοντες καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιστολῶν διαστάσεων συζητήσεων.

Ἡ Συνδιάσκεψις κατέληξεν εἰς τὰς ἀκολουθοῦντας ἀποφάσεις:

1) Ἡ Βαλκανικὴ Συνδιάσκεψις τοῦ Παγκοσμίου Συνδέσμου διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς διεθνούς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν, συνελθούσα ἐν Χερσεγκνόβι τὴν 1—5 Ἰουλίου 1935, μετὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Πρόβλημα των Διεθνῶν Σχέσεων» εὐρίσκει ὅτι ἀποτελεῖ καθήκον τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τὸ νὰ ἐργασθῆ διὰ τὴν ἐπικράτησιν μιᾶς διεθνούς διασώσεως τῆς ζωῆς των λαῶν ἐν τῇ πρὸς τὸν Θεὸν ἰλακῇ, ὅστις θέλει τὴν παγκόσμιον κοινωνίαν τῆς ἀνθρωπότητος, εὐρίσκει ἐξ ἄλλου ὅτι ἄνωπιον μιᾶς διεθνούς καταστάσεως πληθύνον τὸ μόνον μέσον ἐγκαθιδρύσεως διεθνούς τάξεως μόνιμου, ἀποτελεῖ σήμερον ἡ Κοινωνία των Ἐθνῶν. Ἀλλὰ ἡ συνδιάσκεψις διαπιστοῖ ἐπίσης ὅτι ἡ Κοινωνία των Ἐθνῶν δὲν ἀντεπεκρίθη εἰς ὅλας τὰς ἐλπίδας ὅσαι ἐστηρίχθησαν ἐπ' αὐτῆς. Κρίνει ὅτι εἶναι καθήκον τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τὸ νὰ μελετήσῃ τὰ βαθύτερα αἰτία των ἀποτυχιῶν τῆς Κοινωνίας των Ἐθνῶν, τῆς ὁποίας οἱ σκοποὶ δὲν δύνανται νὰ πραγματοποιηθῶν διὰ μέσων καθαρῶς ἀνθρωπίνων. Εἶναι πεπεισμένη ἡ Συνδιάσκεψις ὅτι μόνον ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Δικαιοσύνης θὰ ἀνοίξῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὸν δρόμον των σχέσεων ἐμπιστοσύνης μεταξὺ των λαῶν καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰρήνην πραγματικὴν. Ζητεῖ ὑπὸ τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας νὰ χρησιμοποιήσῃον ὅλα τὰ εἰς τὴν διαθεσίαν των εὐρίσκομενα μέσα, ὅπως συμβάλουν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τῆς Κοινωνίας των Ἐθνῶν ἐπὶ τοῦ θεμελίου τοῦ Θεοῦ.

2) Ἡ Συνδιάσκεψις, πεπεισμένη περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς σημασίας τῆς στενῆς συνεργασίας των Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ δὴ ἐν τῷ πεδίῳ των κοινωνικῶν ζητημάτων καὶ των ἀφορώντων τὴν διεθνή φιλίαν, ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι αὐταὶ αἱ Ἐκκλησίαι θὰ εὐρύνῃ ἐν προσεχέι μέλλοντι τὸ πρακτικὸν μέσον τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς τῆς αὐτῆς συνεργασίας.

3) Δεδομένης τῆς συγχρόνου σημασίας τοῦ προβλήματος «Ἐκκλησία, Κράτος καὶ Κοινωνία» καὶ τῆς χρησίου ἕσεως τῆς χριστιανισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὸ πρόβλημα τοῦτο, ἡ Συνδιάσκεψις, ἀποῦ συνεζήτησε σοβαρῶς τὸ ζήτημα, διαπιστοῖ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως ἡ Ἐκκλησία εἶναι ζῶσα καὶ ἐνεργὸς ἀπέναντι των συγχρόνων εἰδωλολατρικῶν τάσεων. Εἶναι πεπεισμένη ὅτι τὸ χριστιανικὸν ἰδεώδες εἶναι ἀναγκασίον εἰς τὴν ὑπόστασιν τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἀποστολὴν τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς τὸ ἐκέλεσεν ὅπως ἐκπληρώσῃ. Ἡ Συνδιάσκεψις ὁμοφώνως ἀποφαίνεται, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπαιτεῖ τὴν βαθεῖαν μελέτην των ζητημάτων-ἀρχῶν τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐξ αὐτοῦ καὶ συνιστᾷ ὅπως συγκληθῆ ἰδιεὴ Συνδιάσκεψις μελέτης διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολήν ἵνα προπαρασκευάσῃ τὸν χειρισμὸν τοῦ θέματος τούτου εἰς τὸ προβλεπόμενον διὰ τὸ 1937 συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ συγκληθῶν ὅσαι αἱ Ἐκκλησίαι.

4) Διὰ τὴν ἐξακολουθήσασιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς μέθης τοῦδε ὑφισταμένης μεταξὺ των Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν συνεργασίας, ἡ Συνδιάσκεψις συνιστᾷ ὡς μέσον ἰδιαιτέως κατάλληλον τὴν ἰδρυσιν ἐνὸς πανορθοδόξου τριμηνιαίου περιοδικοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸ οἰκονομικὰ μέσα θὰ ἐξασφαλίσουν αἱ Ἐκκλησίαι καὶ ἄλλα ὀργανομένα Σώματα.

5) Ἡ Συνδιάσκεψις συμμαρτυρεῖ τὴν ἐν Εὐρώπῃ ἐξαφ-

σθεῖσαν εὐχὴν, ὅπως ἡ Κοινωνία των Ἐθνῶν ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὰ Κρατῆ-μέλη τῆς νὰ ἀναγνωρίσῃον τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν των πολιτῶν των καὶ νὰ μὴ ἀνέχωνται ἐκ μέρους των κρατικῶν ὀργανῶν μητὰ τους θρησκευτικὰς διαγίμους, μητὰ τὴν παρεμφερῆ ἐπιδοκίμωσιν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας.

6) Οἱ ἐν τῇ Συνδιάσκεψι ἀντιπροσώπων ἐκφράζουσι τὴν εὐχὴν ὅπως ἡ «Βαλκανικὴ Ἀποστολή» ἡ ὁποία ἐπίσης ἐργάζεται διὰ τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν συνεννόησιν των χωρῶν των, μὴ λησμονήσῃ ὅτι τὸ χριστιανικὸν στοιχεῖον εἶναι ἀπαράιτητον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς εἰρήνης διαρκούς.

7) Ἐπίσης παρακαλοῦσι τὰς Ἀνώτατας Ἀρχὰς των Ὀρθοδόξων Βαλκανικῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπως διαβιβάσῃον εἰς τὰς Κυβερνήσεις των οἰκείων Κρατῶν τὴν παράκλησιν τῆς Συνδιασκέψεως, ἵνα ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία εἰσαχθῆ εἰς πᾶσας τὰς τάξεις ἀπάντων των Κρατικῶν Σχολείων καὶ εἰς ἐπαρχικὰς θῶρας.

Μετὰ τῆς Συνδιασκέψεως ταύτης συνεδουάθη καὶ τὸ συνέδριον τῆς ὀρθοδόξου νεολαίας των Βαλκανικῶν χωρῶν, ὀργανωθεν ὑπὸ των αὐτῶν παγκοσμίον χριστιανικῶν ὀργανώσεων. Τὴν ἡμέτεραν νεολαίαν ἀντιπροσώπησεν ὁ πτυχιούχος τῆς θεολογίας κ. Α. Φυτράκις, βοηθὸς τοῦ Θεολογικοῦ Σπουδαστηρίου τοῦ Πανεπιστημίου.

Αἱ κυριώτεραι δὲ των ἀποφάσεων τῆς Συνδιασκέψεως των νέων εἶνε ἡ σύνταξις ἐνιαυτοῦ Καταστατικοῦ διὰ τὴν ὀργανώσασιν καὶ τὴν δράσιν των νέων ἢ εἰς τὰς μελλούσας συνδιασκέψεις των νέων ἀντιπροσώπησιν πᾶσων των ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἢ εὐχῆ ὅπως αὐταὶ ἀποβῶν ἐτήσιαι, ἔστω καὶ μεταξὺ δύο ἢ καὶ πλείονων γεωγραφικῶν κρατῶν, ἐπιτευχθῆ δὲ καὶ ἡ ἐκδοσις κοινῶν περιοδικῶν δελτίου περιέχοντος τὴν δράσιν των νέων ἢ διοργανώσιν ἐκδρομῶν καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ φοιτητῶν διὰ σπουδὰς ἢ καὶ κατὰ μόναν τὰς διακοπὰς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ συγγνώμην διαθέσει τοῦ διευροβαθμίου ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου πρὸς τοὺς ἐπιδειξντας μετανοίαν ἐνοχοὺς τῆς προσφάτου ἐκκλησιαστικῆς ἀποστασίας ὑπομνησθεῖ ἡμεῖς ἀνάλογον στάσιν τῆς Ἱερᾶς ἡμεῶν Συνόδου πρὸς τὸς κληρικοὺς παρασυσθέντας εἰς τὴν παρασυναγωγὴν τοῦ ἀποστόλου Μακροβίου. Συναισθανθέντες τὴν πλῆμην των οἱ ἐν λόγῳ κληρικοὶ, δὲ ἐπαπειλημεισθον ἀναφορῶν των ἐξήχησαν συγχώρησιν παρὰ τῆς Ἱ. Συνόδου, διολογίσαντες δὲ τὴν ὑπόμνησιν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διδασκαλίαν ὡς πρὸς τὰ ζητήματα περὶ ὧν ἐτεροδιδασκάλει ὁ Μακροβίος, εἶχον τῆς συγγνώμης τῆς Ἐκκλησίας. Ἰσθεῖς καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ἐδημοσίευσαν (ἐν τῇ «Στοᾷ» 1884) μετὰ τὸ γεγονός δὴ λωσιν κατὰ τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως, φρονούντες ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ζητηθῆ παρὰ των πταισάντων ἔγγραφος τοῦλάχιστον ἀναθεματισμῶς των αἰρετικῶν διδασκαλιῶν τοῦ Μακροβίου, ἀλλ' ὁ καθηγητῆς Ζήκος Ρούσης ἀντίτεινε γράμμασιν οὕτως ὡς ἡ Ἱ. Σύνοδος, ὡς καὶ πᾶς ἀληθῆς χριστιανὸς, οὐδέποτε οἶ μόνον νὰ μὴ ἀπαιτῆ ἀναθεματισμῶν κατὰ των αἰρετικῶν, ἀλλὰ μάλιστα νὰ ἐδῆται ἀπὸ καρδίας εἰς τὸν ὕψιστον νὰ φωτίσῃ τους ἐκ τῆς ὀρθοδόξου ἀποπληνθέντας, ὅπως ἐνοήσῃσι τὴν πλάνην αὐτῶν, καὶ νὰ παράσῃ πᾶσαν δυνατὴν ἐβοήθειαν, ὅπως ἐπακρίθωσιν εἰς τὸς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας». Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ν. Λαγκαδῆς ἀντίταξεν ἀνέθετον ἐπι-

χειριματολογία. ὁ Ρώσος ἀντεδημοσίευσε δύο ἄρθρα, δι' ὧν, ἀποκρούων τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Μαμαλά, παρετήρει ὅτι «διὰ τῆς χριστιανικωτάτης ταύτης ἀποφάσεως ἡ Ἱ. Σύνοδος ἔδειξεν ὅτι ἐπισημῶς τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὴν ἐγγυηλὴν ἀποστολήν, ἣν ἔχει ἡ Ἐκκλησία, καὶ ὅτι κέκτηται τὴν σύνεσιν καὶ ἰκαρότητα γὰρ διατηρῆ πάντοτε τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ προσήκουσαν θέσιν διὰ τῆς ὑπεράνω τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν ἰσταμένης γνησίας καὶ πεφωτισμένης χριστιανικῆς ἀγάπης».

Ὁ νέος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων.

Μετὰ χρεῖαν παραταθείσαν διὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους ἐπὶ ὄλην τετραετίαν, τῇ παρελθούσῃ δευτέρα ἐπληρώθη ὁ πατριαρχικὸς θρόνος Ἱεροσολύμων διὰ τῆς κανονικῆς ἐκλογῆς τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπ. Ἰορδάνου Τιμοθέου Θέμελι. Ἡ κατὰ τοὺς ἐν ἰσχυρῶν Κανονισμοῦ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐν ταῖς ἐν αὐτῷ ὀριζομέναις προθεσίαις πλήρωσις τοῦ θρόνου δὲν θὰ ἐπεβραδύνετο τόσον, εἰ δὲν ἐμεσολάβουν αἱ ἀξιώσεις τῶν ἀραβοφώνων Ἰθαγενῶν, ἀπότοκοι τῆς πολυχρονίου ἐν Παλαιστίνῃ δράσεως τῆς πολυβόητου ρωσικῆς Παλαιστίνῃ Ἐταιρείας καὶ τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς προκατόχου πατριαρχείας, ὡς καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ἐμπλοκὴ τοῦ ζητήματος εἰς τὸ δικαστήριον συνεπέειλε τῆς εἰς αὐτὸ προσφυγῆς τῶν λαϊκῶν ἀντιπροσώπων. Πάντα ταῦτα καὶ ἡ ἀπέναντι τοῦ τόσον λεπτοῦ τοῦτου ζητήματος ἐφεκτικότης τῆς ἀγγλικῆς διοικήσεως, προσπαθοῦσης γὰρ συμβιβάζῃ ὅπωςδῆποτε τὰς ἀναφνεῖσας ἀντιθέσεις χωρὶς γὰρ παραβίασιν τὸ καθεστὸς, ἀπέληξαν μόλις ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ἀγγλικῶν ἐποικιοῦν τῶν Ἀποικιωῶν ἔκδοσιν τοῦ τελευταίου νόμου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο, ἐπὶ τέλους, ἡ ἐκλογὴ. Ἡ «Ἐκκλησία, συγχάρονσα τὸν νέον Πατριάρχην ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ, εἴχεται ὅπως ὁ Μακαριώτατος Τιμόθεος δινηθῆ γὰρ ποιήσῃ τὰ ἐν τῇ προεβρυγεῖ καὶ πολυπαθεῖ Σιωνίτιδι Ἐκκλησίᾳ σχολιὰ εἰς εὐθείαν, ἀναζωογονήσῃ τὴν παλαιγενῆ Ἀγιοταφικὴν Ἀδελφότητα, ἐγκαταστήσῃ ἐν αὐτῇ τὸν ἠθικὸν ρυθμὸν τρέπων τὴν δυναμικότητα αὐτῆς εἰς δράσεις ἀνωτέρας πνευματικῆς, ἀντιστοιχοῦς πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῶν νῦν καιρῶν, διὰ τῆς ἐπανιδρύσεως καὶ ἀναδείξεως τῆς ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ἀργούσης Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Στανουῦ, ἐν γένει δὲ προσδώσῃ νέον τόνον εἰς τὴν ζωὴν τῆς Μητροῦς τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἡ τῶν ἔξω ἐντύπώσεις.

Ὁ ἐν Λονδίῳ διαπρεπὴς συνεργάτης τῆς «Ἐκκλησίας» Μ. Ἀρχιμ. Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης ἐν ἄρθρῳ του εἰς τὸ «Ἐλεύθ. Βῆμα» περὶ τῆς ἀνταρσίας τῶν τριῶν ἀρχιερέων τονίζει τὴν μεγάλην ἐκ τοῦ πραξικοπήματος τοῦτου ἀπογοήτευσιν τοῦ ζήτημένου ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος «φυλάττει ὡς κόρη ἐφθαλμοῦ καὶ πίσυν καὶ παρόδοισιν». Οἱ ζήτητεμένοι Ἕλληνες — γράφει μετὰ ἄλλων ὁ στενωτάτα παρακολοθηθῶν τὴν ζωὴν τῶν Ἑλλήνων τῆς παροικίας του εὐσυνείδητος τῆς Ἐκκλησίας λειτουργός —

μὲ λύπην ἀπερίγραπτον ἀνεγίνωσκον εἰς τὰς ἐνια-

πίους ἐφημερίδας μακρὰ τηλεγραφήματα ἐξ Ἀθηνῶν, περιγράφοντα τὴν νέαν δοκιμασίαν, διὰ τῆς ὁποίας διέρχεται σήμερον ἡ χώρα μας. Οὐδεὶς ἀπολύτως Ἕλληνας, τοῦλάχιστον τῆς Κοινότητος Λονδίνου, δὲν συνεμαρτίωθη τὸ κίνημα τῶν τριῶν ἱεραρχῶν. Τούναντιον πάντες γενικῶς, ἀνεξαρτήτως κομματικῆς ἀποχρώσεως, ἀνεπιφυλάκτως κατεδίκασαν αὐτὸ καὶ ἐχαρκτηρίσαν ὡς «ἐν ἐπὶ πλέον μέγα καὶ δυσθεράπευτον κακὸν διὰ τὸν τόπον. Ἡ δὲ λύπη τῶν Ἑλλήνων εἶνε πολὺ μεγαλυτέρα διότι εἰς τὴν παλαιομερολογιακὴν περιπέτειαν ἀνεμίχθησαν καὶ ἔλαβον αὐτὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἀνδρῶν μὲ θεολογικὴν μόρφωσιν καὶ μὲ πείραν ἐκκλησιαστικὴν μακράν.

...Γνωστοῦ καὶ αὐταποδείκτου ὄντος ὅτι ἡ διόρθωσις τοῦ ἡμερολογίου εἶνε ζήτημα καθαρῶς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας, ἢ κατ' αὐτῆς ἀντιδράσεις καὶ ἡ ἐνεκα αὐτῆς διαίρεσις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀποσπίρτισις διανοουμένων ἀνωτέρων κληρικῶν ἀποτελεῖ πλήγμα δεινὸν κατὰ τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὅταν ἡ μερὶς τῶν διανοουμένων μας βλέπῃ ὅτι μὲς χαρακτηρίζει τοιαύτη στενότης ἀντιλήψεως καὶ καρδίας, ὅταν μὲς βλέπουν γὰρ ἐριζώμεν περὶ ζήτημα, τὸ ὅποιον ἔχει λύση ἡ ἀστρονομικὴ μαθηματικὴ ἐπιστήμη, τότε θὰ μὲς ἀφήσουν μὲν γὰρ σκιαμαχῶμεν εἰς τὸ μωσαϊκὸν σκότος τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς προκαταλήψεως, αὐτοὶ δὲ οἱ διανοουμένοι μας θὰ μὲς ρίψουν κατὰ πρόσωπον τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ: Ὅθαι οἱ τὸν κώνωπα διῦλίζοντες καὶ τὴν κάμηλον καταπίνοντες, καὶ θὰ βαδίσουν ἐμπρὸς χωρὶς γὰρ αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκην τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ὁ ῥόλος δὲν εὐρίσκεται εἰς τὰ νῆφα τῶν ματαίων συζητήσεων καὶ τῶν ἀκάρπων λογομαχιῶν καὶ ἐρίδων, ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου διεξάγεται ἡ λυσσώδης πάλη τῆς ἀμαρτίας κατὰ τῆς ἀγιότητος, τοῦ ἐγωισμοῦ κατὰ τῆς ἀγάπης, τῆς ἀρπακτικότητος κατὰ τῆς μεταδοτικότητος—μεταξὺ ὄλου τοῦ βιοπαλαίοντος εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὸ ἡμερολόγιον ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ Πολωνίας.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπανειλημμένως ἐγράφη εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία Πολωνίας διατηρεῖ τὴν παλαιὰν χρονολόγησιν τοῦ ἡμερολογίου. Τοῦτο εἶναι ἐντελῶς ἀνακρίβες. Εἶναι ἄλλως τε γνωστὰ τὰ ἐξῆς: Κατὰ τὸ 1927 ὅτε ἐυρίσκειτο ἐν Ἀθήναις ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Διονύσιος (16—20 Ἀπριλίου) ἐν τινὶ ἐφημερίδι ἀνεγράφη ψευδῆς εἰδήσις, καθ' ἣν ἔγραφε, δήθεν, τὴν μεταβολὴν τοῦ ἡμερολογίου. Ὁ Μητροπολίτης διαγεύσας τὴν εἶδησιν ταύτην προέβη εἰς τὰς ἐξῆς δηλώσεις διὰ τοῦ Γραμματέως τῆς ἐν Ἀθήναις Πολωνικῆς Πρεσβείας κ. Στανισλαῦν Πταζόνσκη, δημοσιενείσεως εἰς τὰς ἐφημερίδας (Προβλ. «Ἐκκλησία» Ε'. 1927, σ. 139—140):

«Ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας παρεκάλει νὰ δηλωθῆ ὅτι ἡ ἐν Πολωνίᾳ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία παρεδέχθη ἐπισήμως καὶ ἐφαρμόζει τὸ νέον ἡμερολόγιον συμφώνως μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὴν κοινὴν πεποιθῆσιν ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν, καθ' ἣν ὅχι μόνον δογματικῶς καὶ κανονικῶς δὲν ἐμποδίζεται, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται χάριν τοῦ λαοῦ εἰς τὰ Κράτη, τὰ ὅποια παρεδέχθησαν τὸ νέον ἡμερολόγιον. Ἐν Βαρσοβίᾳ καὶ εἰς ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς πόλεις τὰς Πολωνικὰς οἱ ὀρθόδοξοι μεταχειρίζονται τὸ νέον ἡμερολόγιον. Ἄλλ' ἐνιαχοῦ, καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς ρωσικοῖς πληθυσμοῖς, καίτοι ὁ λαὸς ἐπέμεινε ζητῶν τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου ἡμερολογίου, ὅταν τοῦτο εἰσῆχθη, τῇ ὑποκινήσει φανατικῶν πινῶν διετέθη κατ' αὐτοῦ καὶ ἀπηρτήσε τὴν ἐπ' ἀνοδὸν τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου, διότι ἐφοβήθη ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ ἡμερολογίου θίγει τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἐνῶ ἡ Ὁρθοδοξία δὲν συνίσταται εἰς τοιαύτην ἢ τοιαύτην τοῦ χρόνου ἀρίθμησιν. Ὁ

Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας πιστεύει ότι σύν τῷ χρόνῳ ὅλοι θά πεισθῶσιν ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία παραμένει ἀπρόσβλητος διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶνε καὶ θά παραμείνῃ στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας».

Τὸ ἑλληνικὸν ἀντικαρκινικὸν ἰνστιτούτον.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ὡς ἀγγελέθη ἤδη, κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου, ἡ ἰδρυσις τοῦ ὁποίου ὀφείλεται εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὸν θεομουργὸν ζῆλον τοῦ προέδρου τῆς Χριστιανικῆς Κοινωνικῆς Ἐνώσεως, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἄθ. Κούζη. Λαμβανουμένου ἔπ' ὄψιν ὅτι ὁ καρκίνος τὴν σήμερον παρουσιάζεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὡς ὁ σημαντικώτερος κίνδυνος κατὰ τῆς θείας καὶ τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων—ἐν Ἑλλάδι ἐπολογίζεται εἰς θάνατος ἐκ καρκίνου ἐπὶ δισχιλίων κατοίκων—καὶ ὅτι πάντα τὰ πεπολιτισμένα κράτη ἔλαβον ἤδη τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα πρὸς καταπολέμησιν αὐτοῦ, ἦτο ἐπόμενον δι' ἡ Ἑλλάς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καθυστερῆσῃ ἐπὶ πλέον εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, δι' οὗ ἀποσκοπεῖται ἡ θεραπεία τῆς νόσου ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐκδηλώσεώς της, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐφικτῆ, καὶ ἡ διὰ καταλλήλου διδασκαλίας πρόληψις τῆς ἐπεκτάσεως αὐτῆς. Δέον νὰ τοισθῇ ὅτι ὁ ἀγὼν οὗτος κατὰ τῆς νόσου δὲν εἶναι εὐχερῆς, οὐ μόνον διότι ὀλίγοι ἔχουν τὴν φρόνησιν ἐγκαίρως νὰ συμβουλευθῶνται τὸν ἰατρόν, ἀλλ' ἰδίως διότι τὰ μέσα πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς, ἦτοι τὰ μεγάλα μηχανήματα Ρέντγκεν καὶ ἰδίᾳ τὸ ράδιον, εἶνε ἀκριβώτατα (100 χιλιοστὰ τοῦ γραμμαρίου τιμῶνται ἑκατομμυριοὶ δραχμῶν). Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι τὸ κράτος, ὁ δήμος, σωματεῖα τινα καὶ οἱ φιλόανθρωποι—ἐν οἷς καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος—κατενόησαν ἤδη τὴν μεγίστην σημασίαν τοῦ ἀριστιοσίου Ἰνστιτούτου καὶ συνέβαλον ἠθικῶς καὶ βλικῶς πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὰ συλλεγόμενα ἤδη χρήματα ἀποτελοῦν ἀπλῶς τὴν ἀπαρχήν. Ἀπαιτεῖται χρέημα πολὺ διὰ νὰ ἀναδειχθῇ τὸ εὐεργετικὸν τοῦτο ἴδρυμα πλήρως, τέλειον, ἐφωδιασμένον δι' ὅλων τῶν νεωτέρων μέσων καὶ διὰ προσωπικὸν ἀνταξίον τῆς ἀποστολῆς του, ὥστε νὰ ἀνακουφισθοῦν καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις ὀριστικῶς νὰ λαθοῦν δεκάδες χιλιάδων τῶν ἀτυχῶν καρκινοπαθῶν συμπατριωτῶν μας, οἵτινες σήμερον ἀφίονται ἀβοήθητοι εἰς τὸν πόνον καὶ τὴν δυστυχίαν των. Διὰ τοῦτο ποιούμεθα ἐκκλησίαν πρὸς τὰ εὐγενῆ χριστιανικὰ συναισθήματα τῶν ἀγαγνοσῶν τῆς «Ἐκκλησίας» προτρέποντες νὰ ἐπισχύσουν πάσῃ δυνάμει τὸν ἱερὸν σκοπὸν τοῦ ὄντως φιλανθρωπικοῦ, ἀνθρωπιστικοῦ καὶ χριστιανικοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου, αἱ ἑπὶ τοῦ ὁποίου προσφοραὶ δύνανται νὰ στέλλωνται πρὸς τὸν ἀληθῆ χριστιανὸν καὶ φιλόανθρωπον πρόεδρόν του καθηγητὴν κ. Ἄθ. Κούζη (ὁδὸς Βουκορεστίου 15), πρὸς ὃν ἀπευθύνομεν ἐγκάρδια συγχαρητήρια διὰ τὴν φιλόανθρωπον αὐτοῦ πρωτοβουλίαν καὶ τὸν ἀδιάπτωτον ζῆλόν του ὑπὲρ τῆς πραγματώσεως τοῦ χριστιανικωτάτου τοῦτου ἔργου.

* Ἀπὸ τῆς 22 Ἰουλίου μέχρι τῆς 11 προσεχούς Αὐγού-

στου συγκροτεῖται ἐν Γενεύῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Γενεύης καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τοῦ πρακτικοῦ Χριστιανισμοῦ (τῆς Στοκχόλμης) ἡ δευτέρα σειρά διακοπῶν πρὸς μελέτας θεολογικῆς διεθνείας τῆ συμμετοχῆ διακεκριμένων θεολόγων ἐπιστημόνων ἐκ διαφόρων χωρῶν. Ὁ σκοπὸς τῆς σειράς τῶν ἐφετεινῶν διακοπῶν εἶνε ἡ μελέτη τῶν συγχρόνων θεολογικῶν τάσεων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν διαφόρων χωρῶν, ὡς καὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν προβλημάτων τῶν οἰκουμενικῶν κινήσεων, ἰδίᾳ δὲ ἡ διεθνῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ δράσις ἀπὸ ἐπόψεως κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς, αἱ πρὸς τὴν ἐνότητα κινήσεις κλπ. Τῆς συνεργασίας ταύτης μετέχουν δι' ἰδίαν ἕκαστος ἀνακοινώσεων μεταξὺ ἄλλων καὶ οἱ θεολόγοι Καθηγηταὶ M. Dibelius, (Heidelberg), K. Barth (Bern), V. t' Hooft, Ad. Keller (Genève), Bouquet (Cambridge), Matthews (London), Horton (Amérique) καὶ ἄλλοι ἄλλων χωρῶν, ἐκ δὲ τῶν ὀρθοδόξων ὁ ῥώσος καθηγητῆς τῆς ἐν Παρισίαις θεολογ. Ἀκαδημίας Βισσελάβτσφ. Αἱ ἀνακοινώσεις ἐστράφησαν περὶ τὰς συγχρόνους θεολογικὰς ἐν Ἑθρῶπῃ καὶ Ἀμερικῇ κατευθύνσεις, τὴν συγκριτικὴν σπουδὴν τῆς ἐσχατολογικῆς θεολογίας, τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας κλπ. Αἱ συναντήσεις ἐγένοντο ἐν τῇ θεολογικῇ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γενεύης, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ διοργανώθησαν καὶ ἐπισκέψεις εἰς τὰ διεθνή καθιδρύματα καὶ εἰς τὰ τῆς Γενεύης, ὡς καὶ ἐκδρομαὶ εἰς Salève, Chamouix καὶ ἐπὶ τῆς λίμνης Léman.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν προκαρῆλθούσαν Τρίτην 16ην λήγοντος συνήλθον τὸ δεκαπενταμελὲς Δευτεροβάθμιον Δικαστήριον διὰ τοῦ Ἀρχιερέως ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Δρυϊνουπόλεως καὶ Παγονιανῆς Βασιλείου, Μαρωσίας Ἀνθίμου, Ἀργολίδος Ἰεροθέου, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομαρίου Γεωργίου, Πολυανῆς Κυρίλλου, Κορινθίας Δαμασκηνοῦ, Λαρίσης Δωροθέου, Καλκίδος Γρηγορίου, Κερυσιτίας Παντελεήμονος, Σύρου-Τήνου Ἄνδρου καὶ Κέας Φιλαρέτου, Φωκίδος Ἰσακείμ, Φλωρίνης Βασιλείου καὶ Σιδηροκάστρου Βασιλείου, ἀπόντος δὲ τοῦ Σεβ. Ἐάνθης Πολυκαρπίου, ὅπως ἐκδικάσῃ τὴν ἐφεσιν τοῦ ὁσπ. τοῦ Πρωτοκλήμιου Δικαστηρίου εἰς καθαιρέσιν καὶ σωματικὸν περιορισμὸν καταδικασθέντος Ζακύνθου Χρυσοστόμου Δημητρίου. Εἰσηγομένου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀργολίδος ἀνεγνωσθησαν ἡ ἐφεσις, ἥτις κατ' ἀρχὴν ἐγένετο δεκτὴ, εἶτα δὲ τὰ πρακτικὰ τῆς δίκης καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου. Μετὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ ἐφεσιβάλλων, ὅστις βαθύτατα καὶ μέχρι διακρύβων συγκεκινημένος ἐδήλωσεν ὅτι παρασυρθεὶς καὶ παραπλανηθεὶς ἐπράξεν ὅ,τι ἐπράξε κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, παρεκάλει δὲ τὸ Δικαστήριον ὅπως φανῇ εἰς αὐτὸν ἐπιαιετός. Τὰς προφορικὰς αὐτοῦ δηλώσεις ὑπέβαλε καὶ ἐγγράφως ἐχούσας ὡς ἑξῆς :

«Ὁ ὑπογραψόμενος τῆς Μητροπολίτης Ζακύνθου Χρυσόστομος δηλῶ διὰ τῆς ἐνυπογράφου ταύτης δηλώσεώς μου, ὅτι, παρασυρθεὶς καὶ πλανηθεὶς εἰς πράξεις κατακριτέας κατὰ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας καὶ μετανοῶν εὐλακρῶς, ἀποκηρύσσω πάντα τὰ φέροντα τὴν ὑπογραφήν μου ἐν τῷ ἡ προφορικῶς κηρύγματα καὶ τὰ κοινοποιηθέντα διὰ δικαστικοῦ κλητήρος τῆ Ἱερῆς Συνόδου σχετικῶς πρὸς τὸν κανονικὸν καὶ νόμιμον καταρτισμὸν τῆς Ἱερῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἀρροδοτικότητα τῶν Συνδικῶν Δικαστηρίων. Βασύτως ἀποκηρύσσω τὰς περὶ τοῦ διερωθόμενου ἡμερολογίου δοξασίας τῶν λεγομένων Παλιαιοημερολογιτῶν, πιστεύων ὅτι, καὶ μετὰ τὴν κανονικὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας γεννομένη διόρθωσιν τοῦ ἡμερολογίου, δὲν διασπάσθῃ ἡ ἐνότης τῆς Ὁρθοδόξου Μίξς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Διὰ δὲ ἀνεπαρκείας, ὅτι, ὡς καὶ πρότερον, οὕτω καὶ ἐφεξῆς, ὡς Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, θά ἐπιτελέσω πλήρως τὰ καθήκοντά μου πρὸς τὴν Μῆτέρα Ἐκκλησίαν καὶ συμφώνως πάντοτε πρὸς τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰ καλεώμενα τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐπιδήμου Ἐκκλησίας. Πρὸς»

επιδήλωσεν ὅτι δια τῆς ἀποδοχῆς τοῦ διορθωμένου Ἡμερολογίου οὐδόλως ἐθίγησαν τὰ δόγματα καὶ ἡ ἱερά παράδοσις τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ὡς πρὸς δὲ τὸν χαρακτηρισμὸν σχίσματος ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ διορθωμένου Ἡμερολογίου, ἠγῶ καὶ αὐθις ἀνεπιφυλάκτως ὅτι σχίσμα δὲν ὑφίσταται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουλίου 1935

Ὁ δηλῶν

Τέως Μητροπολίτης Ζακύνθου
Χρυσόστομος.

Μετὰ τὰς δηλώσεις ταύτας τὸ Δικαστήριον διασκεφθὲν καὶ ἄκρα ἐπιεικεία χρώμενον, χάριν τῆς ειρήνης τῆς Ἐκκλησίας, μετερρῦθιμε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, ἀποκατέστησεν εἰς τὸ Ἀρχιερατικὸν ἄσχημα τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ζακύνθου καὶ ἐπέβαλεν αὐτῷ τὴν ποιήν ἑξαμήνου ἀργίας.

— Μετὰ δύο ἡμέρας συνήλθε τὸ Δευτεροβάθμιον Δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ἐφέσεως τῶν Ἀρχιμανδριτῶν Χριστοφόρου Χατζῆ καὶ Πολυκάρπου Διώση. Μετὰ τὴν ἀναγνώσιν τῆς σχετικῆς δικογραφίας εἰσηγουμένου τοῦ Σεβ. Λαρίσης Δωροθέου προσήλθον οἱ κατηγορούμενοι, οἵτινες μετὰ συντριβῆς καρδίας ἐδήλωσαν ὅτι παρευρέθησαν καὶ ἐπλανήθησαν, ἐξήγησαν συγγνώμην, ὑπογράψαντες ἕκαστος κεχωρισμένως τὴν ἀνωτέρω ὁμολογίαν τοῦ Ζακύνθου Χρυσοστόμου. Τὸ Δικαστήριον κηρύξεν τὴν εἰς Ἐπισκόπους χειροτονίαν αὐτῶν ἄκυρον καὶ μὴ γενομένην ἢρε τὴν ἐπιβληθείσαν αὐτοῖς ποιήν τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τῆς Ἱερουσλήνης ἀποκαταστήσαν αὐτοὺς εἰς τὴν τάξιν τῶν Πρεσβυτέρων καὶ ἐπέβαλεν αὐτοῖς ἐνὸς ἔτους ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῇ αἰτήσῃ αὐτῶν ἐχορήγησεν ἄδειαν ἀπουσίας εἰς Ἀθήνας καὶ Λουτράκιον δεκαήμερον τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Μαντινείας, τῷ δὲ Σεβ. Μητροπολίτῃ Κορινθίας εἰκοσάήμερον ἄδειαν ἀπουσίας εἰς Αἶδημον, τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἰωαννίνων καὶ τῷ Σεβ. Μητροπ. Ὑδρας καὶ Σπετσῶν δεκαήμερον εἰς Ἀθήνας δι' ὑποθέσεις τῆς ἐπαρχίας των καὶ τῷ Σεβασμ. Μητροπολίτῃ Λαρίσης δεκαπενθήμερον διὰ λουτροθεραπείαν.

— Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνησκευμάτων καὶ Παιδείας ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι διὰ πράξεώς του καθωρίσθησθαι ὁργανθια εἰκοσάήμερον ἄδειαν ἀπουσίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερρών 1) τοῦ Πρωτοσυγκέλλου. 2) τοῦ Γραμματέως ἢ Λογιστοῦ, 3) τοῦ Γραφέως καὶ 4) τοῦ κλητήρος.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν ἀνέφερε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβυτέρους προχειρίσιν τοῦ Παναγιώτου Παπαδοπούλου ὡς ἐφημερίου Κρήνης, τοῦ Ἰσαάκ Καλκίδος ὡς ἐφημερίου Ἀπιδεῶνος καὶ τοῦ Γ. Μανωλοπούλου ὡς ἐφημερίου Δοκανεῖων.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαντινείας ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὴν εἰς πρεσβυτέρους προχειρίσιν τοῦ Γεωργίου Ἀβρανίτη ὡς ἐφημερίου Παραλ. Ἀστρους, τοῦ Γεωργίου Κούκλη ὡς ἐφημερίου Πλατάνου καὶ Κονστ. Δελῆ ὡς ἐφημερίου Πιάνης, καὶ ὅτι διώρισεν κατὰ μετὰπεμπὴν προσωρινὸν σύμβουλον τῆς Ἱ. Μονῆς Ὁρθοκαστᾶς τὸν ὁδελφὸν τῆς Ἱ. μονῆς Βαρσῶν Πολυκάρπου Χατζηϊωάννου ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Κωνσταντίου Τρυποσκοῦφου, προσωρινὸν δὲ ἠγοῦμενον τῆς Ἱ. μονῆς Κανδήλας τὸν ἱεροδιάκονον Γρηγόριον Βιδάλην ἀντὶ τοῦ εἰς ἄλλην ἠηρησάν διορισθέντος ἱερομονάχου Γαβριὴλ Γιαννακούλια.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος ἀνέφερε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὅτι ἀπέλυσε τὸν ἐφημερίου Τιθορέας αἰδεσ. Γεώργιον Οἰκονομόπουλον λόγῳ γήρατος.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐνέκρινε τὴν εἰς ἱερέα χειροτονίαν 1) τῇ προτάσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως τοῦ Νικολάου Παπανδρέου διὰ τὸ παραμεθόριον χωρίον Ταύρην, 2) τῇ προτάσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐδέσσης τοῦ Ἀργυρίου Γ. Σκορδοῦ διὰ τὸ ξενόφωνον χωρίον Νέαν Ζωὴν καὶ 3) τῇ προτάσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλασσόνης τοῦ Ἀπεστόλου Παπακώστα διὰ τὸ ξενόφωνον χωρίον Γαλαυβόρσην.

— Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνησκευμάτων ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ α) ὅτι ἐνέκρινε τὴν χορηγηθείσαν δεκαήμερον ἄδειαν ἀπουσίας εἰς Ἀθήνας εἰς τὸν ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Παροναξίας Ἀρχιμ. Κυπριανὸν Πουλάκον,

β) ὅτι διὰ Δ. ὁ συνοικισμὸς Νέου Ζερβοχωρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Βεροῖας καὶ Ναούσης ἀποτελεῖ ἴδιαν ἐνορίαν, γ) ὅτι διὰ Δ. ὁ Συνοικισμὸς Ρικιάβης τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν ἀποσπώμενος τῆς ἐνορίας Καμπηγαδίου προσαρτᾶται εἰς τὴν ἐνορίαν Λακκαμάτων καὶ δ) ὅτι διὰ Δ. ἡ Κοινότης Ποταμούλα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀκαρνανίας, ἀποσπασμένη τῆς ἐνορίας Μεσσαρίστης, ἀποτελεῖ ἴδιαν ἐνορίαν με ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ κανονικῶν γενομένων ψήφων διεξήχθη κατὰ τὰ ἐν τῇ Σιωνίτιδι Ἐκκλησίᾳ ἀνεκᾶθεν κρατοῦντα ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως ἡ πατριαρχικὴ ἐκλογή, καθ' ἣν ἀνεδείχθη Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἰορδάνου Τιμόθεος Θέμελης. Ὁ νέος Πατριάρχης, γεννηθεὶς ἐν Σάμῳ τῷ 1878, τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδὰς διήνησε τὸ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν τῇ ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Σταυροῦ, μαθητὴς γενομένος τοῦ νῦν Μγκαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, εἶτα δὲ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἱεράν αὐτοῦ Μστάνοιαν διηύθυνεν ἐπί τινα χρόνον τὸ περιοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου «Νέα Σιών», διακονήσας δὲ τὴν Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων ἐν διαφόροις διακονίαις καὶ ὡς Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Ἱ. Κοινοῦ τοῦ Παν. Τάφου, κατὰ δὲ τὸν μέγαν πόλεμον συναπαχθεὶς μετὰ τοῦ Πατριάρχου Δαμιανοῦ καὶ ἄλλων ἐγκριτῶν ἀγιοταγίτων ὑπὸ τῶν φευγόντων ἐκ Παλαιστίνης τούρκων εἰς Δαμασκόν, ἐπανῆλθε μετὰ ἔτος σὺν τοῖς λοιποῖς εἰς Ἱεροσόλυμα, τῷ δὲ 1921 προήχθη εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Ἰορδάνου, ὡς ἀρχερεὺς ἀντιπροσωπεύσας τὴν Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων εἰς τὸ ἐν Λάμπει τοῦ Λονδίνου συνέδριον καὶ εἰς τὸ τῆς Στοχολήμης τοῦ πρακτικοῦ Χριστιανοροῦ. Μόρφωσιν κερτημένους ἀρτίαν καὶ ἀγαπῶν τὰ θεολογικὰ γράμματα συνέγραψε μέχρι τοῦδε ἱκανὰ ἔργα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Χριστοφόρος εἰδοποίησε τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ ναοῦ τοῦ Ζαγαζίκ, ἐπιμόνως ἀρνηθέντας ἀπὸ τεμνήνου καὶ καταβάλλου τὸν μισθὸν τοῦ διακόνου τοῦ ναοῦ, ὅτι ὁ ναὸς θὰ διατελῇ κλειστός μέχρις οὗ οἱ ἐπίτροποι ἐκπληρώσωσι τὴν ὑποχρέωσίν των. Καὶ διέταξε μὲν τὸν ἱερέα νὰ ἐξακολουθῇ τὰς ἱεροουργίας ὁ Πατριάρχης, εἰς δὲ ἀνήκει ἡ εὐθύνη τῆς διοικήσεως τῆς μητροπόλεως ἐπὶ τῇ προσωρινῇ ἀποδημίᾳ τοῦ Μητροπολίτου εἰς Ἑλλάδα, συνέστησεν ὁμοῦ εἰς τοὺς ἀρμοδίους νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ, ὅστις ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἐπανερχόμενος, θὰ εἶνε ἐν τάξει ἐφαρμοζῶν οἱοὶ δῆποτε νόμιμον μέτρον πρὸς προστασίαν τῆς λειτουργικῆς τάξεως.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰωαννουπόλεως κ. Ἰσιδώρος θέλων νὰ προστατεύσῃ τὸ ποιμνίον του ἀπὸ τὴν προπαγάνδαν λειτουργῶν ξένων Ἐκκλησιῶν δισχυριζομένων πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους ὅτι τάχα ἐπήλθεν ἡ ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν ὀρθοδόξου καὶ ἀγγλικανικῆς καὶ ὅτι, ἔνεκα τούτου, οἱ ἑτεροδόξοι οὗτοι κληρικοὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ βαπτίζων καὶ νὰ τελοῦν γάμους ὀρθοδόξων, ἀπέλυσε ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους τῆς ἐπαρχίας του δι' ἧς δηλοῖ ὅτι ἡ ἕνωσις τῶν ἐν λόγῳ Ἐκκλησιῶν δὲν ἐγένετο ἀκόμη, παρὰ πάσας αὐτῶν τὰς ἐντόνους προσπάθειας, τούτου δ' ἔνεκα τὰ ὑπὸ τῶν ἑτεροδόξων κληρικῶν τελούμενα τυχόν διὰ τοὺς ὀρθοδόξους μυστήρια θὰ θεωρηθοῦν ἄκυρα «καὶ θὰ ἀναβαπτίζωνται καὶ θὰ ἀνασταφανώνωνται ὑπὸ ἡμετέρων ἱερέων οἱ τυχόν βαπτισθέντες καὶ στεφανωθέντες ὑπὸ μὴ ὀρθοδόξων ἱερέων, ἐπιβαρυνόντων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐργασθεῖσα ἐπὶ τεσσαρακονθήμερον διελύθη, ἀλλ' εἰς οὐδὲν ἀπέληξεν ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὴν περὶ τὰς μητροπόλεις Ἐμέσης καὶ Ἀσσοδικίας ἀνωμαλίαν, διότι τὰ ἄπερ ἡ «Ἐκκλησία» ἀνέγραψε μετὰ τῆς μεταθέσεως τῶν δύο μητροπολιτῶν δὲν ἐδαῶθησαν καὶ ἡ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις διαίσεις ἐξακολουθεῖ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ὁ Σεβ. τοποτηρητὴς τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου ἐν

ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ πρὸς τὸν κλήρον καὶ τὸν λαὸν κοινοποιοῦν συναγωγῆν τῶν ἄχρι τοῦδε ἐν διαφόροις ἐγκυκλίοις περιεχομένων ἐκκλησιαστικῶν ἀποφάσεων καὶ διατάξεων, αἰτινες ἀφορῶσιν εἰς τὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων καὶ εἰς τὴν καθόλου ἐκκλησιαστικὴν εὐταξίαν. Οὕτω κατέχεται οἰκονομικῶς καὶ δικαιοποιοῦν εἰς τέσσαρας κατηγορίας τῶν διατάξεων περὶ μνηστίας, γάμου, λοιπῶν μυστηρίων καὶ ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας. Αἱ διατάξεις αὗται εἶνε αἰεὶ προσοχῆς καὶ ἔξω τοῦ κλήματος τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Εἰς τὴν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Μητροπολίτου Μακαρίου χρεώσασαν ἐπαρχίαν Νευροκοπίου ἐξελέγει ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ὁ γραμματεὺς αὐτῆς ἐπίσκοπος Βόρις, τυχὸν τῆς θεολογικῆς μορφώσεως ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις τοῦ Τσερνόβιτς καὶ τῆς Βουδαπέστης. Γραμματεὺς δὲ τῆς Ἱ. Συνόδου διορίσθη ὁ ἀρχιμ. Κύριλλος, τῶς προϊστάμενος τοῦ παρὰ τῆ Ἱ. Συνόδῳ Ἐκπαιδευτικοῦ τμήματος.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου Μεγάλου Οἰκονόμου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ Ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Θεολογίας, Θεοτοκίας, θρησκευτικὸν ποίημα μετὰ περὶ ἐπιστολῶν. Ἀλεξάνδρεια, Πατριαρχ. τυπογραφεῖον, 1935.—Δεν εἶνε ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν ὁ πατὴρ Κωνσταντίνος Καλλινίκος ἐμφανίζεται ὡς ποιητής. Μέχρι τοῦδε ἔχει ἐκδώσει σποραδικῶς κατὰ καιροὺς καὶ ἄλλα ποιήματα θρησκευτικῶν περιεχομένου, ἀλλὰ καὶ ἄνευ αὐτῶν προδίδεται ποιητῆς ἐκ τῶν σελίδων πάντων τῶν ἔργων του, καὶ αὐτῶν τῶν ἀσπληρῶς ἐπιστημονικῶν. Καὶ ἄλλοτε ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ σημειώσωμεν ὅτι καὶ ἡ καρδιά τοῦ σ. ἀξιοῖ πάντοτε νὰ εἴπῃ τὸν λόγον τῆς ὕπου καὶ ὅταν φαίνεται ὅτι δικαιούται μόνῃ ἢ διάνοια νὰ λαλῇ. ἐντεῦθεν δὲ ἡ θερμότης, τὸ ἐπαγωγὸν καὶ τὸ ἐπιχαρι τοῦ ἔργου τοῦ σ., ὁ ὁποῖος δι' οἰωνόδηποτε γράφει ἐννοεῖ νὰ ὁμιλῇ πρὸς τὸν σύνολον ἀνθρώπων καὶ ὄχι πρὸς μόνον τὸν νοῦν του. Καὶ εἶνε προφανές, ὅτι μίαν Θεοτοκιάδα» διανοηθεὶς νὰ συγγράφῃ, παρεχώρησε τὴν δεσποτασίαν ἐξ ολοκλήρου εἰς τὴν ποιητικὴν του ψυχὴν, τοῦ συναισθήματος τῆς ὁποίας ἡ ἔκχυσις ἀπαιτεῖ καὶ ἀνάλογον πλαίσιον: ἔχομεν ἔμμεσον τὴν πληροφορίαν ὅτι ἡ «Θεοτοκίας» ἐγράφη ὑπὸ τὰ πυκνὰ φυλλώματα μονήρους πάρκου, κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς γνωστῆς συγγραφῆς τοῦ Ὑπομνήματος τῶν Παροιμιῶν. Ἡ εἰς τὴν ποιητικὴν δημιουργίαν παραχώρησις αὕτη ἦτο ἐπιβεβλημένη ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὀλίγισται εἶνε αἱ περὶ τῆς Θεοτόκου ἱστορικαὶ πληροφορίαι, ἐφ' ὅσον δ' ἐπιχειρεῖται νὰ βιογραφηθῇ ἡ Θεομήτωρ, τὸ ἄρωμα τοῦτο τῆς χριστιανικῆς πίστεως, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς εὐσεβοῦς παραδόσεως καὶ τοῦ γοητευτικωτάτου θρόλου, θὰ ἐκαλεῖτο νὰ ἐπικουρηθῇ ἡ φαντασία καὶ ἡ καρδιά, τὴν γλῶσσαν τοῦ συναισθήματος λαλοῦσαι διὰ τοῦ μέτρου. Ὅτι αἱ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις περιεχόμεναι σχετικαὶ διηγήσεις ἐνέχουν πολλὰ τὰ ἐλαττωματικά, διὸ καὶ ἐξεσουρήθησαν ὑπὸ τῆς πολιτῆς ἀρχαιοφιλίας, γνωρίζει ὁ σ. καὶ ὁμολογεῖ· ἀλλ' ἐπίσης γνωρίζει ὅτι εἰς τὰς σελίδας τῶν ὡς μερταίται ὑπὸ σκύβαλα γεράσμαι τινες καὶ πανάρχαιαι παραδόσεις εἶνε ἐντεθαμμέναι, ταύτας δὲ καὶ ἡ μεσῆλιξ κατ' ἀνατολὰς τε καὶ δυσμὰς Ἐκκλησία ἀπεδέχθη, οἰκοδομήσασα ἐπ' αὐτῶν οὐ μόνον πανηγυρικοὺς καὶ ἠμολογίας καὶ εἰκόνας, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὸν ἐορταστικὸν θεομητορικὸν κύκλον τῆς, τὸν ἀποτελοῦντα μέρος τῆς δημοσίας λατρείας τῆς. Ὡστε ὁ σ. δὲν ἀντλεῖ ἐκ τῶν ἀποκρύφων ἀβασανίστους, ἀλλὰ τὴν μερταυρημένην συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας ἔχων ὡς γνώμονα, χρησιμοποιοῖ ὅ,τι ἐν αὐτοῖς εὐρίσκει οἰκοδομητικόν, συνδυάζων οὕτω τὸν θρόλον μετὰ τῆς ἱστορίας, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς ποιητικῆς ὕψης τῆς «Θεοτοκιάδος» παρεχομένην ἄδειαν (σ. 33). Ἀλλ' ἡ ἐπιστολή τῆς ζωῆς τῆς Θεοτόκου διὰ τῆς ποιητικῆς στιχογραφίας (σ. 5—81) ἀκολουθεῖται ὑπὸ β' μέρος, περιλαμβάνοντος τὰς Ἐπιστολάς ἐπὶ τῆς Θεοτοκιάδος, ἣτοι σημειώσεις, πληροφορίας καὶ σχόλια πρὸς ἐπιστημονικὴν διασάφισιν, ἔλεγχον καὶ δικαιώσιν πολλῶν τοῦ ποιήματος σημείων διὰ παραπομπῶν εἰς τὴν πλουσίαν φιλοσοφίαν τῶν πατρῶν καὶ τῶν βοηθημάτων, τὴν ὁποίαν τὸσον ἀρκείως γνωρίζει νὰ μαλετᾷ καὶ νὰ χειρίζεται ὁ ἀκαταπόνητος καὶ εὐσημεδῆτος συγγραφεὺς. Τὸ βιβλίον τοῦ κα-

πρὸς Καλλινίκου καὶ εἰς περιεχόμενον καὶ εἰς ἐμφάνισιν εἶνε ὡ ρ α ἰ ο ν .

Ἐπετηρὶς τῆς Λαογραφικῆς καὶ Ἱστορικῆς Ἑταιρείας Κυκλαδικοῦ πολιτισμοῦ καὶ Τέχνης. Τόμος Α'. 1935.—Ἀπὸ τοῦ βίου τοῦτο ἤρξατο ἐκδομένη ἡ Ἐπετηρὶς αὕτη ὡς συναγωγὴ μελετῶν περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς νῦν καταστάσεως τοῦ ἀνατολικοῦ κυκλαδικοῦ νησιωτικοῦ περιγεγραφοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ ὁποίῳ ἤρξατο καὶ ἐκ τοῦ ὁποῦ ἠκτινοβόλησε σπουδαῖος πολιτισμὸς οὐ μόνον διὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ πολὺ πέραν τῶν ἑλληνικῶν θαλασσῶν. Πρὸς τὴν ἱστορίαν, τοὺς ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς καὶ τὴν ἀπαράμυλλον εἰς κάλλη φύσιν τῶν Κυκλάδων ἐστράφη ἀνεκαθεν ἡ προσοχὴ τῶν ἀρχαιοφίλων οὐ μόνον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων, καὶ διὰ τοῦτο δὲν παύονται αἱ εἰς αὐτὰς ἐπισκέψεις, πολλάκις λαμβάνουσαι χαρακτηρισθῶν θεωριῶν, περὶ κέντρον τὴν διάσημον Δῆλον. Ἡ ἀκτινοβολία τοῦ κυκλαδικοῦ πνεύματος ὑπῆρξε συνεχῆς καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἀξιοπρόσεκτος δ' εἶνε ἡ ἀνθρῆσις διασήμων κυκλαδικῶν καλλιτεχνῶν, — γλυπτῶν, ζωγράφων καὶ ποιητῶν—ἀποτελοῦντων δοῦσαν τῆς συγχρόνου τῆς Ἑλλάδος. Ἰδιάζων τυγχάνει ὁ λαογραφικὸς πλοῦτος τοῦ ἐν λόγῳ νησιωτικοῦ συμπλέγματος, εἰς τὴν διάσειν πάντως τοῦ ὁποῦ κέντρον θὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τῶν πατριωτῶν πρὶν ἢ ὁ ἀθρῶς καὶ εἰς τὰς νήσους μας εἰσελαύνων «νέος πολιτισμὸς» ἐξαφανίσῃ τὴν φράϊν του γραφικότητα. Διὰ τὸν κίχλον τῆς Ἐκκλησίας» ἀξία προσοχῆς τυγχάνει ἡ μελέτη τοῦ ὑποναυάρχου κ. Π. Ρεδιάδου περὶ τοῦ ἐν Κέφ ναοῦ τῆς Ρωμαϊανῆς Παναγίας. Τὴν «Ἐπετηρίδα» εὐχόμεθα νὰ καταστήσῃ ὁ ἔχλος τῶν λογίων κυκλαδικῶν πολυχρόνιον.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Μὴ ἐμφανισθέντες οὐδενός, ὅπως ὑποβάλλῃ ὑποψηφιότητα ἐφημερίου τακτικοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἔνορ. ναοῦ ὁ ἅγιος Ἀνδρέας κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 359 ἐ. ἔ. διακηρύξεως ἡμῶν, παρατείνουμεν τὴν προθεσίμιαν ὑποβολῆς ὑποψηφιότητος ἐπὶ τρίμηνον εἰσέτι, ἥτοι μέχρις 30 Σεβρίου ἐ. ἔ. Γίνονται δεκτοὶ ὑποψήφιοι καὶ οἱ ἔχοντες τὰ προσόντα τῆς ἀμέσως κατωτέρως κατηγορίας. Αἴγιον, 29 Ἰουνίου 1935. † Ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Θεόκλητος.

Ἱ. Μητρόπολις Πατρῶν

Προσκαλοῦμεν τοὺς ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα ἐπιθυμοῦντας ὅπως ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι διὰ τὰς κενὰς θέσεις ἐφημερίων τοῦ ἐν Μαζαρακίῳ τ. δ. Φαρρῶν ἰ. ναοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ τοῦ ἐν Ἀρλῆ τ. δ. Δύμης ἰ. ναοῦ ἁγίου Δημητρίου. ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἰτήσιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν τῶν προσόντων αὐτῶν. Ἐν Πάτραις τῆ 15 Ἰουλίου 1935. † Ὁ Πατρῶν Ἀντώνιος.

Ἱ. Μητρόπολις Θήρας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 81—85 τοῦ ἀπὸ 25—5—1932 διατάγματος περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ἐνοριακῶν ναῶν, ἐφημερίων καὶ TAKE ἰσχυροῦσιν διατάξεων καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Φηροστεφανίῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γερασίμου. Ὅρίζουμεν δὲ πρὸς ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων τῶν ὑποψηφίων μετὰ τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 83 τοῦ ὡς ἀνω διατάγματος πιστοποιητικῶν προθεσίμιαν μέχρι τῆς 15 Αὐγούστου 1935. Ἐν Θήρῃ τῆ 15 Ἰουλίου 1935. † Ὁ Θήρας Ἀνθίμος.

Ἱ. Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις τῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν 1) Πηλίου καὶ 2) Τριάδος, νὰ ὑποβάλλωσιν ἡμῖν δι' αἰτήσεως τῶν μέχρι τέλους Ἰουλίου 1935 τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 τοῦ ὡς ἀνω νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Χαλκίδι τῆ 5 Ἰουλίου 1935. † Ὁ Χαλκίδος Ἰρηγόριος.

Τύποις «Φοίνικος» ἑδὸς Λεωνόπου 4, Ἀθήναι